Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 19 (1519) ♦ Вівторок, 4 лютого 1997 року ♦ Ціна договірна

Шахтарі знову «копають» під Кабмін

За даними ЦК профспілки робітників вугільної промисловості, близько тисячі представників гірничих колективів України вирушили до Києва, щоб 4 лютого пікетувати будинок Кабінету міністрів. Шахтарі вимагають збільшення державних асигнувань для галузі і внесення до бюджету-97 цифри заборгованості по заробітній платі, яка перевищує мільярд гривень. Від участі в акції відмовилися кілька донецьких шахт, що входять до складу Асоціації шахтарських колективів Донбасу, пославшись на відсутність грошей на відрядження.

Олександр МОРОЗ: Нам треба навчитися жити на основі закону, на основі Конституції

Перебуваючи на Кіровоградщині, Голова Верховної Ради України зустрівся з представниками органів виконавчої влади та місцевого самоврядування.

Він поінформував присутніх про діяльність законодавчого органу протягом шостої сесії, визначив завдання, які поставлено перед Верховною Радою на сьому сесію.

(Закінчення на 2-й стор.).

Перемогу на президентських виборах у Чеченській Республіці здобув генерал Масхадов. Ексклюзивне інтерв'ю нашого спеціального кореспондента з новообраним чеченським лідером під заголовком

«Чечня — суб'єкт Аллаха» читайте на 12-й стор.

ДАВОС, НАТО, ЧАЕС

Президент України Леонід Кучма вважає «успішною з усіх точок зору» свою участь у Всесвітньому економічному форумі в Давосі (Швейцарія). В інтерв'ю агентству «Інтерфакс-Україна» він наголосив, що під час численних зустрічей у Давосі з політичними лідерами і бізнесменами розглядалися передусім соціально-економічна ситуація в Україні, реалізація реформ і подальші кроки в економіці.

«Україна має намір будувати свої відносини з Північноатлантичним альянсом як у військовій, так і в політичній сферах, причому рамки програми «Партнерство заради миру» її вже не задовольняють», — заявив Президент України Леонід Кучма під час прес-конференції у конгрес-холі Всесвітнього економічного форуму в Давосі. Він також зазначив, що Україна виступає за одночасне підписання двох угод про особливе партнерство НАТО — з Україною та Росією.

Говорячи про проблеми інтеграції України до Європейського Союзу, Президент України зазначив, що до цього «передусім не готова сама Україна». Підбиваючи підсумки своїх переговорів з президентом ЄБРР Жаком де Ларозьєром, Президент також висловив сподівання на те, що після цієї зустрічі проблеми, пов'язані з закриттям Чорнобильської АЕС, буде розв'язано.

Влучні постріли батарей

Як усім труднощам наперекір в Україні виникла нова наукомістка галузь з виробництва акумуляторних джерел електроживлення

І Верховна Рада підставляла плече

Появу в Дніпропетровську першого українського акумуляторного заводу пояснюють проблеми, які виникли після розпаду Союзу. Всі колишні радянські виробники стартерних акумуляторних батарей опинилися в Росії та Казахстані, а Україна облизня піймала. Тим часом, щоб наявний у нас легковий, пасажирський і вантажний автотранспорт, парк сільгоспмашин та піднімально-тяглових агрегатів їздив, рухався і працював, щороку потрібно майже чотири з половиною мільйони штук свинцево-кислотних акумуляторів. Хоч ця продукція використовується ще й на багатьох стаціонарних промислових об'єктах, де теж потреби в ній немалі. Отож дійсно Україні випадала незавидна доля прохача. Коли марно сподіватися, що простягнуту руку позолотять. Мусили викладати ледве не сто мільйонів доларів на рік.

Все це так, але, як казав ще денщик Шельменко, не зовсім так. По-перше, оті акумуляторні заводи, які перепали сусідам, насправді виявилися неспроможними забезпечувати батареями навіть свої держави. А по-друге, якість їхньої продукції не витримує критики. Ми в Радянському Союзі їздили на допотопних акумуляторах, котрі за світовими мірками давно вважаються пройденим етапом.

(Закінчення на 3-й стор.)

Вітчизняний стиль

Нам не страшна корозія

В АТ «Нижньодніпровський трубопрокатний завод» пущено дільницю з виготовлення труб з емальованими внутрішніми стінками. Продуктивність — 10 тисяч тонн на рік. Вітчизняне водопровідно-комунальне господарство потерпає від не захищених від корозії труб. Тому вирішили налагодити виробництво дефіцитної емальованої продукції, що служитиме чи не в десять разів довше. Як розповідає голова правління акціонерного товариства Альфред Козловський, цього року тут передбачають освоїти випуск труб із азбесто-цементним покриттям.

Концепція (основи державної політики) національної безпеки України

(Читайте на 5—6-й стор.)

Київське свято у Москві

Футболісти київського «Динамо» вдруге поспіль виграли турнір «Кубок Співдружності», який фінішував минулої неділі у столиці Росії. Український чемпіон цього разу переміг московського «Спартака» — 3:2.

Учора наші кореспонденти зустрічали динамівців в аеропорту «Бориспіль».

На знімку: з Кубком Співдружності — капітан переможців Юрій Калитвинцев.

Фото Володимира РАСНЕРА.

Подробиці про футбольний турнір у Москві читайте на 14-й сторінці.

Срібні кулі і лижня

У словацькому містечку Озбрлі відбувається чемпіонат світу з біатлону. Українська спортсменка, 23-річна Олена Зубрилова виграла срібні медалі на дистанціях 7,5 км (спринт) і 10 км (гонка переслідування).

Офіційно

Нарада в Голови Верховної Ради України

Учора Голова Верховної Ради України Олександр Мороз провів нараду з головами комісій, на якій обговорено питання роботи сьомої сесії Верховної Ради. Вона, зазначив Олександр Мороз, буде напруженою — і за кількістю питань, що мають бути розглянуті, і за змістом.

Зокрема, на розгляд сесії пропоновано внести 237 проектів законодавчих актів, 175 з них уже опрацьовують у комісіях, у тому числі 51 — готують до другого чи третього читання.

Як і минулі сесії, найбільша кількість питань стосується правового врегулювання соціально-економічних проблем та галузевого розвитку. Передбачається розглянути 115 таких законопроектів, 26 проектів законодавчих актів пов'язано з проблемами законності і правопорядку, боротьби з організованою злочинністю, 13 — оборони і державної безпеки, 22 — правової політики і судово-правової реформи, 25 — гуманітарної сфери.

Аналізуючи проекти порядку денного сьомої сесії Верховної Ради, а також плану законотворчої роботи на нинішній рік, учасники наради внесли ряд пропозицій щодо їх вдосконалення.

Було обговорено також проект розкладу засідань Верховної Ради 4—7 лютого ц. р. Пропоновано, зокрема, розглянути проекти законів про внесення змін і доповнень до Закону «Про систему оподаткування», про здійснення платежів на території України та порядок забезпечення податкових зобов'язань, про списання та реструктуризацію заборгованості, про внесення змін до статей 1 і 2 Закону «Про приватизацію державного житлового фонду» та ряд інших.

Прес-служба Верховної Ради України.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Рамкової Угоди між урядом України та урядом Федеративної Республіки Німеччини про консультування і технічне співробітництво

Верховна Рада України постановляє:

Рамкову Угоду між урядом України та урядом Федеративної Республіки Німеччини про консультування і технічне співробітництво, підписану 29 травня 1996 року в м. Бонні, ратифікувати.

Голова Верховної Ради України О. МОРОЗ.

м. Київ, 24 січня 1997 року.
№ 32/97-ВР.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Європейської конвенції про запобігання тортурам та нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню

Верховна Рада України постановляє:

Європейську конвенцію про запобігання тортурам та нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню, підписану від імені України 2 травня 1996 року в м. Страсбурзі, ратифікувати.

Голова Верховної Ради України О. МОРОЗ.

м. Київ, 24 січня 1997 року.
№ 33/97-ВР.

Олександр МОРОЗ: Нам треба навчитися жити на основі закону, на основі Конституції

(Початок на 1-й стор.).

Про сьому сесію Верховної Ради України

Думаю, що робота її буде надзвичайно напруженою, сказав Олександр Мороз. Буде прийнято ряд основоположних законів. Найважливіший з них, звичайно, про державний бюджет на 1997 рік. Сподіваємося, сказав він, що нам удасться прийняти його в першому кварталі.

Серед невідкладних законопроектів, які повинні бути розглянуті на сьомій сесії, — про професійні спілки; про внесення змін до Земельного кодексу; про громадянство; про Національний банк України; про основи законодавства; про соціальне страхування; про соціальну допомогу; про оренду землі; про Уповноваженого Верховної Ради з прав людини; про вибори народних депутатів України; про оборону України; про Цивільний та Кримінальний кодекси та інші. З них приблизно сорок стосуються створення правових умов для реалізації норм Конституції, економічний, соціальний блоки.

Загалом на сьомій сесії Верховної Ради передбачається розглянути понад 200 законопроектів з питань державного будівництва, соціально-економічної політики, оборони, з інших важливих проблем, які потребують правового врегулювання.

Олександр Мороз окремо зупинився на роботі над законопроектами

Про місцеві органи влади і самоврядування

Конституція України, сказав глава нашого парламенту, визначила основи та принципи організації і функціонування системи місцевого самоврядування як влади народу в особі органів, які утворюють територіальні громади.

Відповідно на рівні районів і областей та міст Києва і Севастополя конституційно утверджені окремі самостійні органи виконавчої влади — державні адміністрації, статус яких також зазнав багатьох принципових змін.

Все це поставило на порядок денний прийняття нових законів — про місцеве самоврядування і місцеві державні адміністрації.

Питання це дуже складне, особливо в частині прав, обов'язків, відповідальності і відносин двох гілок управління — місцевих рад, сільських, селищних, міських голів та державних адміністрацій.

Воно настільки гостре, що у врегулюванні його зацікавлені буквально всі ланки й органи нашого суспільства. Хоча вже і пройдено дуже важливий етап – розгляд обох законопроектів у першому читанні, однак принциповий інтерес до них не тільки не зменшився, а навпаки — посилився. Посилився тому, що остаточно вирішується питання, як буде організована влада.

Підтвердженням цього є те, що до тимчасової спеціальної комісії з доопрацювання проекту закону про місцеве самоврядування від народних депутатів України та інших суб'єктів законодавчої ініціативи надійшло близько 2 тисяч зауважень і пропозицій. Крім того, конкретно висловилось багато місцевих рад, окремих депутатів, асоціацій рад і об'єднань громадян, органів виконавчої влади, інших зацікавлених сторін.

На мою думку, висловив своє тверде переконання О. Мороз, у законопроектах про місцеве самоврядування та про місцеві державні адміністрації комісії загалом удалося знайти таку модель організації влади, яка відповідала б на місцях вимогам Конституції і сучасним реаліям.

Хочу сказати, продовжував він, що у нас є реальність, яку повинні всі враховувати. Наше суспільство впродовж багатьох десятків і сотень років ніколи не жило на основі закону. Завжди діяла інструкція і воля чиновника. І тому, коли сьогодні ми говоримо про організацію влади на основі закону, завжди виникає питання: а як я в цій системі буду себе почувати? Хто мене буде слухати, хто буде давати вказівку, а хто виконувати? Це ще раз говорить про те, що нам треба навчитися жити на основі закону, на основі Конституції. Це надзвичайно непроста справа, і тому природно, що ми змушені будемо, працюючи над цими законами, врегулювати всі колізії, передбачити всі нюанси. І хоч ці документи за обсягом чималі, вони прості в користуванні, тому що виписана кожна функція у сфері права, у діяльності того чи іншого органу місцевої влади.

Ми зараз готуємося до другого читання законопроектів і розглядаємо їх паралельно, враховуючи всі норми, щоб не було переплетення функцій, обов'язків і прав.

Зараз тимчасова спеціальна комісія приступила до нелегкої роботи. Маємо надію десь наприкінці лютого одержати для другого читання відповідно доопрацьовані проекти названих законів, узгоджені між собою.

Передусім у проекті закону про місцеве самоврядування чітко втілюється в життя норма Конституції, яка визначає, що представницькими органами територіальних громад (на рівні міста, селища, села) і виразниками їх спільних інтересів (райони, області) є відповідні ради.

Багатьом це не подобається. Лунають навіть звинувачення у поверненні знов-таки «до старої радянської системи». То ще треба дискутувати, що у формі, а що в змісті тієї системи було корисним, а що — ні. Часто мені закидають, що я хочу нібито повернути підпорядкованість рад згори донизу. Я хочу запитати: а коли в нас було таке підпорядкування? Та не було раніше такого.

Крім того, повинні бути прямі вибори. Це — ознака демократії, реалізації волі суб'єкта влади — народу, громадянина.

Голова Верховної Ради висловив і таку думку. Спекулюючи на положенні Конституції про те, що районні та обласні ради є органами самоврядування, які представляють спільні інтереси територіальних громад, певні сили намагаються зробити ці ради «декоративними» органами, з обмеженими повноваженнями, зводячи їхні функції лише до представницьких.

Це неправильно. Ради зазначеного рівня відповідно до Конституції і законодавства мають широкі повноваження щодо забезпечення спільних інтересів територіальних громад. Ці повноваження у законопроекті поділяються на дві групи: питання, які вони розв'язують винятково на своїх сесіях, а також повноваження, які вони делегують місцевим державним адміністраціям у зв'язку з відсутністю у них виконавчих органів.

У здійсненні делегованих повноважень місцеві державні адміністрації підконтрольні і підзвітні відповідним радам.

Дуже складне питання відносно комунальної власності, зокрема власності області, району, котра є спільною власністю територіальних громад. Адже вона задовольняє спільні потреби жителів певного регіону — області чи району. Хочу сказати, що тут не все ще врегульоване законодавством, і сьогодні виникає потреба у прийнятті ще окремого закону про комунальну власність.

Це принципово важливий момент. Тому тимчасова спеціальна комісія передбачила у проекті закону окрему статтю 57 «Право комунальної власності».

У ній, зокрема, зазначається, що «районні, обласні ради від імені територіальних громад сіл, селищ і міст здійснюють управління об'єктами їх спільної власності, що задовольняють спільні потреби територіальних громад».

Головне при цьому — повинен бути механізм розмежування комунальної власності обласних і районних рад, а кожна територіальна громада має знати про свою частку цієї власності.

Законопроект розвиває і конкретизує засади матеріальної та фінансової основи місцевого самоврядування, закріплює самостійність місцевих бюджетів, принципи їх формування.

Важливо, що доходи місцевих бюджетів мають формуватися і за рахунок місцевих податків і зборів та інших власних джерел, і за рахунок закріплених за ними окремих загальнодержавних податків і зборів, перелік яких визначатиметься окремим законом.

За цих умов держава гарантує органам місцевого самоврядування доходну базу, що дає їм можливість збалансувати бюджети, достатні для забезпечення населення послугами на рівні мінімальних соціальних потреб. Здійснення функцій із збалансування бюджетів місцевого самоврядування покладається на районні та обласні ради.

Що стосується проекту закону про місцеві державні адміністрації, то тимчасова спеціальна комісія з доопрацювання проекту закону про місцеве самоврядування намагається максимально узгодити його відповідні положення із законопроектом про місцеве самоврядування, усунути можливі розбіжності.

Головне — підготувати і прийняти виважені, взаємоузгоджені, працюючі закони. Верховна Рада налаштована серйозно на цю роботу і, думаю, тут ми прийдемо до успіху, сказав Олександр Мороз.

Голова Верховної Ради відповів на запитання учасників зустрічі.

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Влучні постріли батарей

(Початок на 1-й стор.).

Одначе у Дніпропетровську колектив учених спочатку в рамках академічного Інституту технічної механіки, а потім і виокремившись у самостійний Інститут транспортних систем і технологій засекречено створював потяги й автомобілі майбутнього століття — оті, що мають рухатися на магнітних «подушках». А для них знадобляться і нетрадиційні бортові хімічні джерела електроживлення, які науковці розробляли тут-таки і також на принципово відмінних від існуючих засадах.

Логічно було вже тоді скористатися доробком дніпропетровських учених, аби налагоджувати випуск значно досконаліших акумуляторів «масового споживання». Та в Радянському Союзі окремо здійснювалися секретні технічні проекти і окремо —«ширвжиткові». Коли останнім і фортуна усміхалася, і підтримка діставалася за залишковим принципом. Та ось Союз почив у Бозі, і вже увесь інститут «Трансмаг» зі своїми розробками майже фантастичних надшвидкісних супермашин став наче не потрібним. Ніхто у рідній державі не квапився затребувати цей колектив, нав'язуючи йому нищівну і руйнівну «конверсію». Десь на рівні винаходження нових велосипедів.

У двері найвищих кабінетів влади стукали, пригадує директор інституту Віктор Дзензерський, але нікому діла не було до того, що пропадає унікальний інтелектуальний потенціал. І сталося так, що лише у Верховній Раді попереднього скликання знайшли надію вціліти. Як не дивно, а хрещеним батьком ідеї спорудження акумуляторного завод дніпропетровці вважають покійного голову Комісії з агропромислового комплексу Анатолія Чепурного. Вислухавши, що інститут може, Анатолій Григорович, земля йому пером, вигукнув: «І акумулятори? Так це ж, хлопці, те, що треба! Давайте з цього починати...» А вже голова іншої комісії — з базових галузей промисловості — Василь Євтухов допомагав «пробивати» задум, аж поки Кабмін не видав жадане розпорядження.

Хоча, звичайно, це неперсічна заслуга насамперед самих науковців, які одні з небагатьох змогли переконати молоду й розгублену незалежну державу, що ніяк не можна таких передових надбань фатально втрачати. Це ж бо запас, дорогоцінніший навіть за золотий. Ми втратимо — інші знайдуть і підберуть.

Світ поважає того, хто сам себе поважає

Завод було споруджено менш ніж за два роки. Темпами, які і в кращі часи вважалися б немислимими. А секрет полягав у тому, що Інститут транспортних систем і технологій разом з іншими тутешніми інститутами Національної академії наук та виробничими об'єднаннями «Південмаш» і «АвтоЗАЗ», ще кількома підприємствами задля реалізації ідеї створили акціонерне товариство «Іста». Плюс держава ввійшла у спільники своїми позичками.

І більш проблематично виглядав уже інший аспект: акумулятори яких моделей та за якими технологіями випускати? Коли сповна у тому новітньому варіанті, котрий дніпропетровці напрацювали, знадобилося б ще кілька «зайвих» літ. Особливо стосовно виготовлення відповідного обладнання. Приречено ж приймати те, на що реально були ми спроможні в колишньому Союзі, значить свідомо пасувати перед визнаними лідерами світового акумуляторобудування. І надовго «запрограмувати» власну відсталість.

Авжеж, пропозиції від зарубіжних фірм не забарилися. Але навперебій спокушали переважно фірми азіатських країн або колишніх соціалістичних східноєвропейських. З моделями, які можна вважати приблизними і невдалими копіями-«макетами» дочірніх фірм американської компанії «Дженерал моторс». Ось тут і стався той суттєвий момент, котрий робить неабияку честь зачинателям вітчизняного акумуляторного виробництва. У них, дякувати Богові, вистачило глузду і гордості поважати себе настільки, щоб не потрапити в пастку другорядності. Адже мали в активі майже десяток розробок і технологій, захищених патентами кількох провідних європейських держав — як можна цим нехтувати, тим паче дозволяти в такій ситуації принизливо не рахуватися з собою?

Ще раз нагадаємо, що досі однодумці тепер академіка Транспортної академії наук України і президента АТ «Іста» Віктора Дзензерського займалися створенням потягів та машин на магнітному підвісі. Здатних досягати швидкості не лише повітряних лайнерів, а й першої космічної — тобто долати земне тяжіння. Нині, як відомо, першими на планеті японці почали виготовляти подібну техніку, а близько до втілення аналогічних проектів американці. Та якби нашим інженерам і вченим судилася інша доля, від перших би вони не відстали, а других неодмінно випередили б. Не випадково Дзензерського і кількох його колег Сполучені Штати спершу найзваблившими обіцянками заманювали до себе назавжди, згодом — бодай тимчасово консультантами, гарантуючи щомісяця кожному вісім тисяч доларів за послуги.

Та й чи становить, зрештою, це секрет, що наш інтелект нічим не поступається інтелекту найрозвиненіших держав? Недарма врешті-решт всесвітньо відома німецька фірма «Варта», яка досі зверхньо дивилася на країни колишнього Союзу і навіть мови вести не хотіла про можливість свого «вторгнення» сюди, мимо дніпропетровців пройти не змогла. Внесла до статутного фонду «Істи» мільйон доларів у вигляді найсучаснішого — на якому сама зараз працює — технологічного устаткування. Аби навзамін скористатися розробками, нагромадженими у Дніпропетровську.

Акумуляторні батареї «Варти» — так званого мінімального догляду — дійсно найкращі на планеті. З точки зору їх досконалості та надійності і за мірками, які сповідує нині цивілізований світ. Але щоб далі завойовувати ринки збуту, тепер і там, де не завжди «ідеальні» чи «стерильні» умови експлуатації —а це актуально для всіх без винятків, їм явно не вистачало, якщо так можна сказати, надмірного« запасу витривалості і невразливості. То якраз напрацьовані дніпропетровцями розробки дали шанс, зберігаючи всі неперевершені «витонченості« акумуляторів «Варти», зробити їх водночас бездоганними та конкурентоспроможними практично всюди у світі.

Тому треба виправити ще одну помилку стосовно думок і суджень про перший український акумуляторний завод — з тих, що побутують. Адже кажуть, наче закуплено й імпортне обладнання, й імпортну технологію. Знову не зовсім так. Що устаткування імпортне сповна, цього ніхто не заперечує. А ось технологія — німецько-українська. Спільна інтелектуальна власність «Варти» та «Істи», яку світ мусив визнати і гідно поцінувати. Сьогодні ж дніпропетровці разом з німцями удосконалюють і технологічне обладнання. Та так, що цим без будь-яких посередників усерйоз зацікавилася американська компанія «Дженерал моторс».

Брак та недбалість не проходять

Дехто, мабуть, гадає, наче акумулятори — пристрої нехитрі. А чи відомо вам, що їх виробництво у світі зосереджується виключно в потужних науково-індустріальних регіонах? Там, де найкращі розробки і технології загалом у машинобудуванні. І не на маленьких підприємствах, а на потужних, з солідними конструкторськими підрозділами. Бо кустарщинуремісництва вони не терплять.

Переконатися в цьому і ми дістали змогу, але, як завжди, зі «зворотного» боку. Це коли спершу примудрилися розчарувати своїх автомобілістів «білими» — в морозостекостійких поліпропіленових корпусах — батареями. Навезли їх досхочу переважно азіатського виробництва — з Китаю, Південної Кореї, Індії, Туреччини. А вони якщо рік «виходжують», то й добре. А все тому, що «вторинні», і за якістю від тих же німецьких, каже директор АТ «Іста» з наукової роботи Володимир Привалов, відрізняються, як «Запорожець» від «Мерседеса».

Гірко, що ми неперебірливо і без будь-якого почуття сорому та власної гідності, мов ті неборакі-нездари, кланяємося нині зарубіжному усьому підряд. Ще ганебніше, що, засліплені імпортними обгортками, нерідко за безцінь продаємо свою честь, а заодно з нею і свою економіку. Не знаємо, який з названих факторів дався взнаки, може, щось інший, пов'язаний з необізнаністю, але недавно, приміром, Міністерство оборони України аж на шість мільйонів доларів закупило акумулятори в Китаї. Які майже всі хутко вийшли з ладу. Лише тепер Міноборони схаменулося і примчало зі своїми замовленнями у Дніпропетровськ.

Але ж як до речі були б оті сто мільйонів доларів у свій час вітчизняному виробництву, як би вони тут знадобилися! Адже «Іста» готова сходити на щабель вище, освоюючи випуск так званих вибухобезпечних, а також таких батарей, які зовсім не потребуватимуть догляду протягом їх експлуатації. І вже точно не виникало б проблем щодо задоволення запитів і Мінзв'язку з його телекомунікаціями, і Міненерго з його унікальними потужностями, котрі зараз теж претендують на продукцію дніпропетровців — у її статичнопромисловому виконанні — нарівні з автомобілістами чи механізаторами-аграрниками.

—І не випадково, —каже той же Володимир Привалов, —бо, за однозначним і авторитетним висновком спеціалістів «Варти», наші акумулятори нічим не поступаються тим, які виготовляються на головному підприємстві цієї фірми.

А це значить, що і праця, професійна майстерність наших людей ніскільки не нижчої проби, ніж у цивілізованих державах. Якщо справу, ясна річ, поставлено на нових засадах. Чимало дніпропетровських фахівців стажувалося в німецькому місті Ганновер, і склали там іспити на відмінно. Нині «Варта» будує аналогічні заводи на Близькому Сході, то готувати їх пуск запросила і групу інженерів з Дніпропетровська. Рівень знань котрих у партнерів, отже, не викликає сумнівів.

Досить побувати на заводі АТ «Іста», щоб переконатися в цьому на власні очі. Його цехи вражають чистотою, наче тут випускають найсучасні електронні прилади чи штучні алмази й коштовності. Бо кожна дільниця обладнана автономною подвійною системою вловлення та нейтралізації стоків і пилу. А загалом виробництво працює за замкнутим циклом, в очищеній воді якого можна вирощувати форель. Технологічне ж обладнання настільки автоматизоване, що являє собою, по суті, ланцюги-лінії роботів та маніпуляторів.

Але заступник директора заводу з виробництва Віктор Зилькевич звернув нашу увагу на інше: обладнання запрограмоване на унеможливлення сходження з конвеєрів навіть на йоту бракованих чи й злегка «пошкоджених» батарей. Тільки на якійсь операції станеться збій, воно відразу голосно сигналізує або й зовсім зупиняється. Відразу точно вказуючи, на якому етапі сталася «неприємність».

—Процес складання акумуляторів дуже тонкий, —коментує Віктор Хилькевич, — але технологія настільки досконала, що жодна похибка справді не проходить.

Дніпропетровські засновники АТ «Іста» уже внесли в діюче обладнання першої та другої черги досить суттєві доповнення й удосконалення. Вимальовується прообраз прийдешнього виробництва акумуляторів, коли «учні» дістануть шанс переганяти «вчителів». За первинним задумом розраховий на випуск 1,3 мільйона штук свинцево-кислотних батарей на рік, тепер завод спроможний випускати півтора мільйона і навіть більше. Водночас завершується монтування третьої черги —утилізації і переробки старих акумуляторів. А точніше — рекупирації, відновлення свинцю. Отож на 90 відсотків забезпечуватиме себе цим м'яким металом, і виробництво практично повністю обходитиметься вітчизняними сировинними ресурсами. А ще така істотна перевага: якщо окремо побудований акумуляторний завод-мільйонник окуплється за два-три роки, окремо з рекупирації свинцю мінімум за два, то зведені і запущені вкупі — удвічі швидше.

Заряджені позитивною енергією

Та головне, звичайно, якість і надійність дніпропетровських акумуляторів. Автомобілісти знають: досі існуючі в нас стартерні батареї хибують тим, що «сипляться». Віктор Хилькевич демонструє нам свинцеву пластину у виконанні «Істи-Варти»: піднімає її вище себе і випускає з рук. Пластина падає на мармурову підлогу і — ціла-цілісінька.

А перш ніж потрапити в акумулятори, ці пластини одягаються ще і в конверти зі спеціального складу полівінілхлоридних сепараторів. Воістину конвертовані. Це значить, що хай урешті-решт свинець і почне обсипатися, одначе смертельного в таких випадках для акумуляторів перемикання струму не відбудеться.

Багато, зрештою, нового, цікавого і пізнавального почули ми від президента АТ «Іста» Віктора Дзензерського і його заступника Володимира Привалова. Якщо автолюбитель, приміром, купляє дистильовану воду неодмінно в аптеці, гадаючи, що це стовідсоткова гарантія уникнути будь-яких «прикрощів», то він дуже помиляється. Одна справа — безпечний дистилят для живого організму, зовсім інша — для електрохімічного джерела струму. На заводі у Дніпропетровську роблять іонне очищення води, котрим вилучають ті елементи, сполуки і домішки, які шкодять саме акумуляторам. Як і електроліт тут очищають передусім від заліза — для батарей найнебезпечнієї «приправи». Нарешті, заряджають акумулятори неодмінно за оптимальними режимами, контроль за дотриманням яких перебрали на себе комп'ютери.

—Отож придбати наш акумулятор — не мати аніяких клопотів і проблем, бо він готовий до експлуатації і не потребує ледве не щоденного, як це у нас звикли, догляду, — підводить риску Володимир Привалов.

А випускають тут стартерні свинцево-кислотні батареї ємністю від 44 до 182 ампер-годин. Відтак призначених практично для всіх легкових і вантажних автомашин, включаючи потужні, для автобусів і сільгосптехніки, зокрема збиральних комбайнів, тяглового транспорту та піднімальних пристроїв. З конвеєра заводу сходять і стаціонарно-промислові батареї, які застосовуються в багатьох галузях народного господарства. І всім їм притаманні висока надійність та довговічність, зношувальна стійкість електродів і корпусів, бездоганні енергетичні характеристики. Ще й зовнішній вигляд привабливий.

Дніпропетровські батареї уже знаходять попит і за рубежами України. Греція, скажімо, ладна закупляти тисячами штук. Або вітчизняний «Агротехсервіс» здійснив успішне проникнення у Брянськ та Орел і їх довкілля — у простір між двома російськими, Подольським і Курським, акумуляторними заводами. І не залишив останнім шансів на гідне суперництво. Але, як запевняє комерційний директор підприємства Василь Підлубний, дніпропетровці воліють насамперед наповнювати власний, себто український ринок. Для цього засновано ділерську мережу в Рівному, Одесі, Луганську, Донецьку, Криму та в інших обласних центрах і регіонах України. Працює і, відгукуючись на прийнятні пропозиції, працюватиме підприємство і з багатьма постачальниками та ремонтними фірмами й організаціями, котрі володіють власними каналами реалізації продукції.

Зовсім не перебільшення, що, як писала одна газета, «з пуском цього заводу економіка України дістала нагоду полегшено передихнути — бодай на хвилинку, бодай для того, аби усвідомити, що можна розвиватися і мати майбутнє». Від себе ж скажемо так: ми, мабуть, ще не віримо собі, що зуміли в умовах розрухи створити нову наукомістку галузь, яка гарантує державі неабиякі «дивіденди». Акумуляторний завод з Дніпропетровська закликає усіх повірити, що ми не останні у світовому співтоваристві і спроможні пропонувати найвибагливішим споживачам свою прешокласну високотехнологічну продукцію. Отже, це той випадок, коли і держава на взаємність повинна з усіх сил підтримувати вітчизняних акумуляторобудівників. Якщо не на словах, а на ділі дійсно стає на сторожу інтересів своїх товаровиробників. Тим паче, що досі і уряд і Президент України підтримували й заохочували підприємство. Якщо вагу вже підняли на рівень грудей, то на витягнутих руках і потів треба її утримати.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

Адреса АТ «Іста»:
Дніпропетровськ, вул. Курсантська, 30.
Телефони: (0562) 27-27-87, 21-14-00, 27-18-88, 27-21-14.

Хроніка. Факти. Події

● *Київ*

В ЄС нас чекають. Поки що на консультації

4—6 лютого відбудеться офіційний візит міністра закордонних справ України Геннадія Удовенка в Королівство Нідерланди. Керівник зовнішньополітичного відомства України візьме участь у чергових консультаціях із «трійкою ЄС» — Нідерланди, Ірландія, Люксембург. Крім того, Геннадій Удовенко обговорюватиме з офіційними особами і представниками ділових кіл Нідерландів проблеми і перспективи економічного співробітництва.

● *Белград*

Міст — яблуко незгоди

У ніч з 2 на 3 лютого в югославській столиці сталися запеклі сутички між поліцією і прибічниками опозиції. Вони розпочалися після того, як поліцейські відмовилися пропустити кілька сотень маніфестантів через один з мостів у центрі Белграда. Проти учасників маніфестації було вжито кийки і водомети. За попередніми даними, 52 чоловіки отримали поранення, серед них кілька журналістів.

Головною вимогою маніфестантів залишається визнання результатів виборів до місцевих органів влади.

● *Токіо*

Мирний ультиматум

Перуанські власті не вдаватимуться до використання зброї, якщо терористи, котрі захопили резиденцію японського посла в Лімі, не заподіють шкоди заручникам. Таку обіцянку, за словами прем'єр-міністра Японії Рютаро Хасімото, дав йому президент Перу Альберто Фухіморі під час особистої зустрічі, що відбулася між ними в суботу в Торонто. Після переговорів керівники обох країн виступили із заявою, де наголосили на своєму прагненні мирного врегулювання кризи, пов'язаної із захопленням заручників.

● *Тирана*

Напруга пристрастей зменшується

У різних містах Албанії тривають маніфестації «ошуканих вкладників» та опозиції проти уряду, проте, за свідченням західних журналістів, їх напруга зменшується. У столиці країни албанська поліція стала на перешкоді проведенню маніфестації, яку намагалася організувати опозиційна урядові Спілка незалежних профспілок.

● *Ісламабад*

І знову на вибори!

Учора в Пакистані розпочалися позачергові вибори до парламенту, а також до законодавчих зборів чотирьох провінцій країни. Загальні вибори, які відбуваються вчетверте за останні вісім років, було оголошено президентом Фаруком Пегарі у листопаді 1996 року після того, як його указом за звинуваченнями у великомасштабній корупції було відправлено у відставку адміністрацію Пакистанської народної партії на чолі з прем'єр-міністром Беназир Бхутто.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та інформаційних агентств.

Колектив Міністерства закордонних справ України висловлює глибоке співчуття Надзвичайному та Повноважному Послу України в Південно-Африканській Республіці Гур'янову Леоніду Миколайовичу з приводу тяжкої втрати — смерті дружини

Тетяни Олександрівни.

Колектив МЗС.

Чи зміниться «польський» асортимент українських гастрономів?

Минулого тижня в дуже гарних україно-польських відносинах відбулася ще одна визначна подія: бізнес-форум у Києві. Понад півсотні польських бізнесменів представляли солідні фірми, які мають такі ж солідні пропозиції до українських партнерів.

Здавалося б, наші двосторонні відносини настільки продуктивні, що й поліпшувати нічого. Але — є що. Принаймні, для України. При ознайомленні з каталогом польських пропозицій помітно одну деталь, а саме: велика кількість пропозицій щодо експорту в Україну польських товарів і значно менша — щодо, скажімо, спільного їх виробництва в Україні. Причому, найчастіше пропонуються поставки до нас джемів, салатів, консервованих огірків, кам'яного вугілля тощо, тобто того, що ми самі маємо й виробляємо. Втім, ситуацію ілюструє асортимент товарів в українських гастрономах, так що якісь коментарі тут зайві.

Але, можливо, незабаром відбудуться зміни. «Я з задоволенням побачив, що окрім пропозицій експорту товарів в Україну є й пропозиції щодо створення спільних підприємств, — заявив польським бізнесменам заступник міністра економіки А. Даниленко. — Це — перспективно, тим більше, що Україна оподатковуватиме імпортні товари, аналоги яких виробляють у нас». За твердженням замміністра, за спільної переробки в Україні продукції, наприклад, сільського господарства, ціна на готовий продукт була б меншою від такого ж імпортованого з Польщі на 40—60 відсотків.

Нагадаю, що планується обкладати 20-відсотковим податком на додану вартість ту імпортну продукцію, яка конкурує на нашому ринку з вітчизняними аналогами. На думку міністра зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі С. Осики, негативного впливу на зростання україно-польського товарообороту такі заходи не матимуть. Але міністр вирізнив ще один, як він вважає, «дисбаланс». З одного боку, сказав він, за останні кілька років той-таки товарооборот між державами зріс утричі (!), і нині становить 1,5 млрд. доларів. З іншого — рівень польських інвестицій, капіталовкладень в українську економіку ганебно низький — усього 25 млн. доларів. Втім, заступник міністра Канцелярії Президента Польщі Кшиштоф Янек запевнив, що польський бізнес готовий вже нині збільшити інвестиції в Україну втричі-вчетверо.

Анатолій МАРЧЕНКО.

Столиці світу

На знімку: будинок Ощадного банку Румунії в Бухаресті — одна з найцікавіших архітектурних споруд румунської столиці.

Підвів бюджет

Популярність кабінету прем'єр-міністра Японії Рютаро Хашімото впала за останній місяць майже на 5 відсотків.

Опубліковані у провідній японській газеті «Йоміурі Шімбун» результати опитування громадської думки свідчать, що підтримку уряду висловили 51,8 відсотка з 3 тисяч респондентів. Газета пояснює таке падіння довіри невдачею кабінету Хашімото під час формування бюджету на 1997 фінансовий рік, поданого на розгляд у парламент країни. Прем'єр-міністр спробував виконати свою обіцянку і провести фінансову реорганізацію, проте не всі японці схвалили цю спробу.

Хто сміється останній

Щоб Лукашенко та проти Москви...

Приводом для короткочасного візиту Президента України Леоніда Кучми до Польщі слугувало вручення йому так званого «Бізнес-Оскара».

Тим самим польський Клуб при бізнес-центрі відзначив заслуги Кучми в справі здійснення реформ і, насамперед, сприянні розвитку польсько-українських торговельних відносин. Кучма говорив з президентом Польщі Квасневським не лише про торгівлю, а й про свою недавню зустріч у Гомелі з Президентом Білорусі Лукашенком.

Київ і Варшава із занепокоєнням стежать за білорусько-російським зближенням, яке після референдуму цієї весни може закінчитися об'єднанням. Поляки жахаються однієї лише думки, що Росія матиме кордони з ними не тільки на півночі (Калінінградська область), а й на сході.

А Київ змушений враховувати ймовірність посилення спроб Москви повернути Україну до сфери свого впливу і поставити під загрозу її статус транзитної країни для російського природного газу і нафти. У зв'язку з цим, як заявив міністр закордонних справ України Геннадій Удовенко, Польщі в українській зовнішній політиці надається стратегічне значення.

До речі, швейцарська газета «Нойє цюрхер цайтунг» цим пояснює той факт, що напередодні зустрічі з Лукашенком Кучма говорив по телефону з Квасневським і — вперше — з канцлером ФРН Колем. Російські спостерігачі вважають, що Польща і Захід намагаються скористатися впливом Кучми, щоб примусити Лукашенка відмовитися від планів об'єднання з Росією.

Ця думка одержала підтвердження, коли Геннадій Удовенко демонстративно висловився «проти міжнародної ізоляції Білорусі» і за надання їй статусу спостерігача в Раді Європи. Лукашенко, однак, спростовав усі чутки про те, що він начебто уклав із Кучмою і Квасневським домовленості, які суперечать інтересам Москви.

Скандали

«Державний дах» над наркобізнесом

Північна Корея, використовуючи урядові канали в російському Далекосхідному регіоні, займається великомасштабним наркобізнесом. Цій темі було присвячено публікацію в газеті «Известия».

Зокрема, наведені факти свідчили про очевидне покривання північнокорейських збувачів наркотиків російськими правоохоронними органами. Власне, зловмисників вистежували й заарештовували, але не судили за російськими законами, а здебільшого передавали корейській стороні під приводом «можливості виникнення небажаних міждержавних ускладнень». За такою схемою безслідно зник, приміром, Сек Хен Тхе з місії в Хабаровську, який нібито продав 2,6 кілограма наркотиків громадянинові Китаю.

Тісні контакти «хрещених батьків» місцевої мафії з працівниками північнокорейських спецслужб підтверджено не тільки викладеними на папері фактами, а й знятими на плівку фрагментами. Влаштувавшись до СП «Моноліт» у Примор'ї, двоє північнокорейців повинні були організувати операцію з доставки наркотичних засобів до Будинку російсько-корейської дружби на загальну суму 500.000 доларів. Однак російський контррозвідувальний підрозділ напав на їх слід, і їх було заарештовано. Подальша доля їх невідома.

Дослівно

Після бенкету будуть будні

Міжнародна преса широко коментує вибори в Чечні і перспективи розвитку республіки. Датська газета «Юлландс постен», зокрема, зазначає:

Чечні дуже важко буде вижити без ненависної їй Росії. Війна цілком зруйнувала економіку цієї маленької республіки і єдина реальна надія на допомогу ззовні — це Росія. Інші нації, що симпатизують чеченцям, особливо Туреччина та Саудівська Аравія, навряд чи наважаться провокувати Москву, підтримуючи чеченців грошима. Судячи з усього, більшість чеченських виборців навіть не допускають думки про цю залежність від Росії. Багатьом із них доведеться пережити тяжке похмілля, коли після бенкету настануть будні і Росія знову почне грати дипломатичними м'язами, які у неї в набагато кращій формі, ніж військові. В той день, коли чеченці усвідомлять це, їх сподівання на реальну незалежність зблякнуть, і Кавказ у черговий раз доведе, чому він у всі час мав криваву славу.

Варшавська газета «Жиче»:

Пріоритетним завданням нового керівництва в Грозному буде встановлення коректних відносин з Росією. Без хоча б мовчазної згоди Кремля, у Чечні нема перспектив мирного розвитку. У Росії цілком достатньо можливостей перешкодити намаганням Чечні зміцнити незалежність, яку вона здобула де-факто. Без дотацій з федерального бюджету неможливе відновлення господарства, яке зруйнувала війна.

Попри всі симпатії до героїзму чеченського народу, жодна країна не зважиться всупереч волі Росії визнати незалежність цієї республіки. Схоже, у ситуації, що склалася, найкращий вихід для чеченців — це формальні поступки та пошук компромісів.

КОНЦЕПЦІЯ (ОСНОВИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ) НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про Концепцію (основи державної політики) національної безпеки України

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Схвалити Концепцію (основи державної політики) національної безпеки України (додається).

2. Рекомендувати Кабінету Міністрів України, міністерствам та іншим центральним органам виконавчої влади, які беруть участь у забезпеченні національної безпеки, керуватися у своїй роботі схваленою Верховною Радою України Концепцією (основами державної політики) національної безпеки України.

3. Рекомендувати Президенту України, Кабінету Міністрів України, Комісії Верховної Ради України з питань оборони і державної безпеки разом з іншими профільними комісіями прискорити розробку і подання на розгляд Верховної Ради України проектів законів про національну безпеку України, про Раду національної безпеки і оборони України, про зовнішню розвідку, а також загальнодержавних програм в даній сфері та інших законодавчих актів, що випливають з положень Концепції (основ державної політики) національної безпеки України.

4. Комісії Верховної Ради України з питань оборони і державної безпеки забезпечити контроль за виконанням цієї Постанови.

Голова Верховної Ради України
О. МОРОЗ.

м. Київ, 16 січня 1997 року.
№ 3/97-ВР

Існування, самозбереження і прогресивний розвиток України як суверенної держави залежать від здійснення цілеспрямованої політики щодо захисту її національних інтересів. Основи такої політики і визначає Концепція національної безпеки України.

Концепція національної безпеки України має забезпечити:

єдність принципів формування і проведення державної політики національної безпеки;

поєднання підходів до формування відповідної законодавчої бази, підготовки доктрин, стратегій, концепцій, державних і відомчих програм у різних сферах національної безпеки.

I. Загальні положення і принципи

Національна безпека України як стан захищеності життєво важливих інтересів особи, суспільства та держави від внутрішніх і зовнішніх загроз є необхідною умовою збереження та примноження духовних і матеріальних цінностей.

Головними об`єктами національної безпеки є:

громадянин — його права і свободи;

суспільство — його духовні та матеріальні цінності;

держава — її конституційний лад, суверенітет, територіальна цілісність і недоторканність кордонів.

Основними принципами забезпечення національної безпеки є:

пріоритет прав людини;

верховенство права;

пріоритет договірних (мирних) засобів у вирішенні конфліктів;

адекватність заходів захисту національних інтересів реальним та потенційним загрозам;

демократичний цивільний контроль за воєнною сферою, а також іншими структурами в системі забезпечення національної безпеки;

додержання балансу інтересів особи, суспільства та держави, їх взаємна відповідальність;

чітке розмежування повноважень органів державної влади.

Національна безпека України досягається шляхом проведення виваженої державної політики відповідно до прийнятих доктрин, стратегій, концепцій і програм у таких сферах, як політична, економічна, соціальна, воєнна, екологічна, науково-технологічна, інформаційна тощо.

Конкретні засоби і шляхи забезпечення національної безпеки України обумовлюються пріоритетністю національних інтересів, необхідністю своєчасного вжиття заходів, адекватних характеру і масштабам загроз цим інтересам, і грунтуються на засадах правової демократичної держави.

II. Національні інтереси України

Національні інтереси України відображають фундаментальні цінності та прагнення Українського народу, його потреби в гідних умовах життєдіяльності, а також цивілізовані шляхи їх створення і способи задоволення.

Національні інтереси України та їх пріоритетність обумовлюються конкретною ситуацією, що складається в країні та за її межами.

Пріоритетними національними інтересами України є:

створення громадянського суспільства, підвищення ефективності органів державної влади та місцевого самоврядування, розвиток демократичних інститутів для забезпечення прав і свобод людини;

досягнення національної злагоди, політичної і соціальної стабільності, гарантування прав української нації та національних меншин України;

забезпечення державного суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності кордонів;

створення самодостатньої соціально орієнтованої ринкової економіки;

забезпечення екологічно та технологічно безпечних умов життєдіяльності суспільства;

збереження та підвищення науково-технологічного потенціалу;

зміцнення генофонду Українського народу, його фізичного і морального здоров`я та інтелектуального потенціалу;

розвиток української нації, історичної свідомості та національної гідності українців; розвиток етнічної, культурної, мовної та релігійної самобутності громадян усіх національностей, що складають Український народ;

налагодження рівноправних та взаємовигідних відносин з усіма державами, інтегрування в європейську та світову спільноту.

III. Загрози національній безпеці України

Основні можливі загрози національній безпеці України в найбільш важливих сферах життєдіяльності є:

у політичній сфері:

посягання на конституційний лад і державний суверенітет України;

втручання у внутрішні справи України з боку інших держав;

наявність сепаратистських тенденцій в окремих регіонах та у певних політичних сил в Україні;

масові порушення прав громадян в Україні та за її межами;

загострення міжетнічних і міжконфесійних відносин;

порушення принципу розподілу влади;

невиконання чи неналежне виконання законних рішень органів державної влади та місцевого самоврядування;

відсутність ефективних механізмів забезпечення законності, правопорядку, боротьби із злочинністю, особливо її організованими формами, та тероризмом;

в економічній сфері:

неефективність системи державного регулювання економічних відносин;

наявність структурних диспропорцій, монополізму виробників, перешкод становленню ринкових відносин;

невирішеність проблеми ресурсної, фінансової та технологічної залежності національної економіки від інших країн;

економічна ізоляція України від світової економічної системи;

неконтрольований відплив за межі України інтелектуальних, матеріальних і фінансових ресурсів;

криміналізація суспільства, діяльність тіньових структур;

у соціальній сфері:

низький рівень життя та соціальної захищеності значних верств населення, наявність великої кількості громадян працездатного віку, не зайнятих у суспільно корисній діяльності;

суспільно-політичне протистояння окремих соціальних верств населення та регіонів України;

падіння рівня здоров`я населення, незадовільний стан системи його охорони;

тенденції моральної та духовної деградації в суспільстві;

неконтрольовані міграційні процеси в країні;

у воєнній сфері:

посягання на державний суверенітет України та її територіальну цілісність;

нарощування поблизу кордонів України угруповань військ та озброєнь, які порушують співвідношення сил, що склалося;

воєнно-політична нестабільність та конфлікти в сусідніх країнах;

можливість застосування ядерної зброї та інших видів зброї масового знищення проти України;

зниження рівня боєздатності Воєнної організації держави;

політизація силових структур держави;

створення та функціонування незаконних збройних формувань;

в екологічній сфері:

значне антропогенне порушення та техногенна перевантаженість території України, негативні екологічні наслідки Чорнобильської катастрофи;

неефективне використання природних ресурсів, широкомасштабне застосування екологічно шкідливих та недосконалих технологій;

неконтрольоване ввезення в Україну екологічно небезпечних технологій, речовин і матеріалів;

негативні екологічні наслідки оборонної та військової діяльності;

в науково-технологічній сфері:

невизначеність державної науково-технологічної політики;

відплив інтелектуального та наукового потенціалу за межі України;

науково-технологічне відставання України від розвинених країн;

зниження рівня підготовки висококваліфікованих наукових та інженерно-технічних кадрів;

в інформаційній сфері:

невиваженість державної політики та відсутність необхідної інфраструктури в інформаційній сфері;

повільність входження України у світовий інформаційний простір, брак у міжнародного співтовариства об`єктивного уявлення про Україну;

інформаційна експансія з боку інших держав;

витік інформації, яка становить державну та іншу, передбачену законом, таємницю, а також конфіденційної інформації, що є власністю держави;

запровадження цензури.

IV. Основні напрями державної політики національної безпеки України

Державна політика національної безпеки визначається виходячи з пріоритетності національних інтересів та загроз національній безпеці України і здійснюється шляхом реалізації відповідних доктрин, стратегій, концепцій і програм у різних сферах національної безпеки відповідно до чинного законодавства.

Основними напрямами державної політики національної безпеки України є:

у політичній сфері:

створення дійових механізмів захисту прав громадян України в країні та в світі;

запобігання та усунення спроб втручання у внутрішні справи України;

входження в існуючі та створювані системи універсальної та регіональної безпеки;

уникнення політичного екстремізму, підтримка громадянської злагоди та соціальної стабільності;

побудова надійної системи захисту конституційних засад, запобігання та боротьба з порушеннями законності і правопорядку, створення необхідних умов для ефективної боротьби з корупцією та злочинністю, особливо її організованими формами;

забезпечення належного виконання законних рішень органів державної влади та місцевого самоврядування;

в економічній сфері:

недопущення незаконного використання бюджетних коштів і державних ресурсів, їх перетікання в тіньову економіку;

контроль за експортно-імпортною діяльністю, спрямованою на підтримку важливих для України пріоритетів та захист вітчизняного виробника;

боротьба з протиправною економічною діяльністю, протидія неконтрольованому відпливу національних матеріальних, фінансових, інтелектуальних, інформаційних та інших ресурсів;

у соціальній сфері:

виявлення та усунення причин, що призводять до різкого розшарування суспільства під час переходу до ринкової економіки;

вжиття своєчасних заходів щодо протидії кризовим демографічним процесам;

створення ефективної системи соціального захисту людини, охорони та відновлення її фізичного і духовного здоров`я;

стимулювання розвитку та забезпечення всебічного захисту освітнього та культурного потенціалу країни;

захист прав споживачів;

у воєнній сфері:

створення ефективних механізмів і проведення комплексних заходів щодо запобігання можливій агресії або воєнному конфлікту, локалізації та ліквідації їх наслідків;

запобігання спробам та усунення порушень державного кордону і територіальної цілісності України;

забезпечення демократичного цивільного контролю за Воєнною організацією держави;

в екологічній сфері:

впровадження та контроль за дотриманням науково обгрунтованих нормативів природокористування та охорони довкілля;

контроль за станом навколишнього природного середовища, виявлення та усунення загроз для здоров`я населення, своєчасне попередження громадян України в разі небезпеки;

зниження антропогенних навантажень, ліквідація наслідків шкідливого впливу людської діяльності на природне середовище;

впровадження у вирбництво екологічно безпечних технологій;

реалізація заходів щодо зменшення впливу наслідків Чорнобильської катастрофи;

недопущення неконтрольованого ввезення в Україну екологічно небезпечних технологій, речовин і матеріалів;

в науково-технологічній сфері:

вжиття комплексних заходів щодо захисту та розвитку науково-технологічного потенціалу;

виявлення та усунення причин науково-технологічного відставання України;

створення ефективних механізмів боротьби з відпливом інтелектуального та наукового потенціалу за межі України;

в інформаційній сфері:

вжиття комплексних заходів щодо захисту свого інформаційного простору та входження України в світовий інформаційний простір;

виявлення та усунення причин інформаційної дискримінації України;

усунення негативних чинників порушення інформаційного простору, інформаційної експансії з боку інших держав;

розробка і впровадження необхідних засобів та режимів отримання,

(Закінчення на 6-й стор.).

КОНЦЕПЦІЯ (ОСНОВИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ) НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

(Початок на 5-й стор.).

зберігання, поширення і використання суспільно значущої інформації, створення розвиненої інфраструктури в інформаційній сфері.

V. Система забезпечення національної безпеки України

Для формування збалансованої державної політики та ефективного проведення комплексу узгоджених заходів щодо захисту національних інтересів у політичній, економічній, соціальній, воєнній, екологічній, науково-технологічній, інформаційній та інших сферах створюється система забезпечення національної безпеки України.

Система забезпечення національної безпеки — це організована державою сукупність суб`єктів: державних органів, громадських організацій, посадових осіб та окремих громадян, об`єднаних цілями та завданнями щодо захисту національних інтересів, що здійснюють узгоджену діяльність у межах законодавства України.

Правову основу забезпечення національної безпеки України становлять Конституція України, Закон України «Про національну безпеку України», інші закони і нормативно-правові акти, а також визнані Україною міжнародні договори та угоди.

Діяльність щодо забезпечення національної безпеки має бути доступною для контролю відповідно до законодавства України.

Основними функціями системи забезпечення національної безпеки в усіх сферах її діяльності є:

1. Створення і підтримка в готовності сил та засобів забезпечення національної безпеки, що включає:

створення правових засад для побудови, розвитку та функціонування системи;

формування організаційної структури системи та державних органів забезпечення національної безпеки, що входять до її складу, розподіл їх функцій;

комплексне забезпечення життєдіяльності складових частин (структурних елементів) системи: кадрове, фінансове, матеріальне, технічне, інформаційне тощо;

підготовку сил та засобів системи до їх застосування згідно з призначенням;

2. Управління діяльністю системи забезпечення національної безпеки, що включає:

вироблення стратегії і планування конкретних заходів щодо забезпечення національної безпеки;

організацію і безпосереднє керівництво системою та її структурними елементами;

оцінку результативності дій, витрат на проведення заходів щодо забезпечення національної безпеки та їх наслідків;

3. Здійснення планової та оперативної діяльності щодо забезпечення національної безпеки, що включає:

визначення національних інтересів та їх пріоритетів;

прогнозування, виявлення та оцінку можливих загроз, дестабілізуючих чинників та конфліктів, причин їх виникнення, а також наслідків їх прояву;

запобігання та усунення впливу загроз та дестабілізуючих чинників на національні інтереси;

локалізацію, деескалацію та розв`язання конфліктів;

ліквідацію наслідків конфліктів або впливу дестабілізуючих чинників;

4. Участь у міжнародних системах безпеки, що включає:

входження в існуючі та утворення нових систем безпеки;

утворення та участь у роботі двосторонніх і багатосторонніх керівних, виконавчих та забезпечуючих органів (політичних, економічних, воєнних тощо);

розробку відповідної нормативно-правової бази, що регулювала б відносини між державами та їх взаємодію в галузі безпеки;

спільне проведення планових та оперативних заходів у рамках міжнародних систем безпеки.

Повноваження основних суб`єктів системи забезпечення національної безпеки:

Український народ — громадяни України всіх національностей на виборах, референдумах, через інші форми безпосередньої демократії, а також через органи державної влади та місцевого самоврядування висловлюють і реалізують своє бачення національних інтересів України, засобів і способів їх захисту, а також добровільно та в порядку виконання своїх конституційних обов`язків проводять заходи, визначені органами державної влади та місцевого самоврядування щодо забезпечення національної безпеки України; привертають увагу суспільних і державних інститутів до небезпечних явищ і процесів у різних сферах життєдіяльності країни; захищають власні права та інтереси, а також власну безпеку всіма законними способами і засобами;

Верховна Рада України у межах, визначених Конституцією України, повноважень здійснює законодавче регулювання та контроль за діяльністю органів державної влади та посадових осіб щодо здійснення ними відповідних повноважень у сфері національної безпеки;

Президент України як глава держави, гарант державного суверенітету, територіальної цілісності України, додержання Конституції України, прав і свобод людини і громадянина та Верховний Головнокомандувач Збройних Сил України і Голова Ради національної безпеки і оборони України забезпечує державну незалежність, здійснює керівництво у сферах національної безпеки та оборони України;

Рада національної безпеки і оборони України як координаційний орган з питань національної безпеки і оборони при Президенті України координує та контролює діяльність органів виконавчої влади у сфері національної безпеки і оборони;

Кабінет Міністрів України як вищий орган у системі органів виконавчої влади, відповідальний перед Президентом України, підконтрольний і підзвітний Верховній Раді України, вживає заходів щодо забезпечення прав і свобод людини і громадянина; забезпечення обороноздатності, національної безпеки України; громадського порядку і боротьби із злочинністю;

Конституційний Суд України вирішує питання про відповідність законів та інших правових актів у сфері національної безпеки Конституції України і дає офіційне тлумачення Конституції України та законів України з відповідних питань;

суди загальної юрисдикції здійснюють правосуддя у сфері забезпечення національної безпеки України;

Прокуратура України здійснює свої повноваження у сфері національної безпеки відповідно до Конституції України;

Національний банк України виробляє і здійснює емісійно-кредитну політику в інтересах національної безпеки України;

міністерства та інші центральні органи виконавчої влади в межах своїх повноважень, наявних засобів бюджетного і позабюджетного фінансування забезпечують реалізацію законів України, указів Президента України, концепцій, програм, постанов органів державної влади у сфері національної безпеки, забезпечують створення, підтримку в готовності і застосування сил та засобів забезпечення національної безпеки, а також управління їх діяльністю;

Воєнна організація держави, яка включає в себе Збройні Сили України, Службу безпеки України, Національну гвардію України, внутрішні війська, органи і підрозділи Міністерства внутрішніх справ України, Прикордонні війська України, військові підрозділи Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи, інші військові формування, утворені відповідно до Конституції України, забезпечує оборону України, захист її суверенітету, територіальної цілісності і недоторканності її кордонів; протидіє зовнішнім і внутрішнім загрозам воєнного характеру; бореться з організованою злочинністю; забезпечує захист населення в разі катастроф, стихійних лих, небезпечних соціальних конфліктів, епідемій тощо.

У КОМІСІЯХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Комісія з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією розглянула хід виконання чинного законодавства (ст. 13 Закону «Про державну службу», ст. ст. 6 і 10 Закону «Про боротьбу з корупцією», постанова Кабінету міністрів від 11 серпня 1995 року № 641) щодо декларування державними службами майнового стану і доходів.

Відповідно до постанови Кабінету міністрів від 11 серпня 1995 року, прийнятої на виконання ст. 13 Закону «Про державну службу», Міністерство фінансів ще у жовтні того ж року повинно було затвердити і опублікувати форму декларації державних службовців про доходи. Однак до сьогодні це не зроблено. Як повідомили комісію перший заступник голови Державної податкової адміністрації В. Король і начальник Головного управління державної служби при Кабінеті міністрів України Г. Леліков, нині готується уніфікована форма декларації для всіх суб'єктів декларування (у т. ч. для державних службовців).

Члени комісії зазначили, що зволікання з підготовкою відповідної нормативної бази в частині визначення порядку подання державними службовцями декларацій, зокрема, незатвердження форми декларації, фактично унеможливлює вчасне виконання державними службовцями свого обов'язку з декларування доходів за 1996 (згідно з постановою Кабінету міністрів від 11 серпня 1995 року № 641, це має бути зроблено до 15 квітня ц. р.).

Це, в свою чергу, може спричинити застосування до державних службовців, які не подадуть декларацію про доходи до визначеного строку, дисциплінарних і адміністративних санкцій, передбачених пунктом 7 частини першої статті 30 Закону «Про державну службу» та статтею 9 Закону «Про боротьбу з корупцією» (штраф і звільнення з посади), фактично за відсутності суб'єктивних ознак (вини) складу правопорушення.

Невиконання, як підкреслив голова комісії Григорій Омельченко, Міністерством фінансів постанови Кабінету міністрів від 11 серпня 1995 року № 641, а самим Кабінетом міністрів Постанови Верховної Ради України «Про введення Закону «Про державну службу» (зокрема, невчасне виконання пункту 5 цієї постанови в частині визначення порядку декларування) вказує на стійке небажання органів виконавчої влади створювати необхідну для виконання закону нормативну базу і розпочати процес декларування державними службовцями майнового стану і доходів.

Комісія звернулась до Кабінету міністрів з пропозицією прискорити підготовку форми декларацій про майновий стан й доходи і затвердити її не пізніше 10 лютого ц. р. та забезпечити вчасне виконання державними службовцями декларування своїх доходів за 1996 рік.

Григорій Омельченко висловився за необхідність проведення службового розслідування і притягнення до встановленої законом відповідальності посадових осіб, винних у невиконанні вимог щодо підготовки відповідної нормативної бази для здійснення декларування державними службовцями доходів.

Голова Комісії з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією Григорій Омельченко зустрівся з членом національної ради розвідки США Джорджем Кольтом на його прохання.

Учасники зустрічі сконцентрували увагу на підвищенні ефективності взаємодії правоохоронних органів двох країн в боротьбі з міжнародною організованою злочинністю і корупцією.

Голова комісії звернув увагу на те, що з 1995 року затягується підписання двостороннього договору про правову допомогу. Він висловив занепокоєння, що протягом тривалого часу американськими правоохоронними відомствами не виконані клопотання Генеральної прокуратури України про надання правової допомоги з конкретних кримінальних справ.

Джордж Кольт зазначив, що Захід стурбований ситуацією, що склалася з рівнем корупції в Україні. Саме корупція та недосконале податкове законодавство є основними причинами, що стримують американські інвестиції в економіку України.

Під час розмови порушувалось питання щодо створення в Україні Національного бюро розслідування. Григорій Омельченко, який, як відомо, є ініціатором утворення такого органу, підкреслив, що за нинішньої політичної ситуації в країні є реальна небезпека дискредитації ідеї створення такого необхідного для суспільства органу, як НБР — він може бути створений під конкретну особу або як кишеньковий «політичний орган розшуку».

У зустрічі взяли участь другий секретар посольства США в Україні Маркус Мікеллі, заступник голови комісії Іван Білас, головний консультант комісії Микола Мельник.

Комісія з питань боротьби з організованою злочинністю та корупцією розглянула пропозиції Президента України «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про Службу безпеки України».

Комісія погодилась з необхідністю доповнити Закон новим змістом статті 9 про те, що загальну структуру, чисельність і функції Служби безпеки України визначає Верховна Рада України.

Комісія не підтримує пропозицію Президента щодо позбавлення комісії з питань оборони і державної безпеки права обговорювати і вирішувати питання про погодження з нею кандидатур на посади начальників Центрального управління і начальників регіональних органів Служби безпеки України, а Комісії з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією — керівників підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю і корупцією.

Право комісії Верховної Ради на затвердження окремих службових осіб у правоохоронних органах випливає з положень статті 89 Конституції України, Закону України «Про постійні Комісії Верховної Ради» і Закону України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю».

Прес-служба Верховної Ради України.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про ветеринарну медицину»

Верховна Рада України **постановляє:**

Внести до Закону України «Про ветеринарну медицину» (Відомості Верховної Ради України, 1992р., № 36, ст.531; 1993р., № 26, ст.277) зміни, виклавши його в такій редакції:

«ЗАКОН УКРАЇНИ ПРО ВЕТЕРИНАРНУ МЕДИЦИНУ

Цей Закон визначає загальні правові, організаційні та фінансові основи ветеринарної медицини, вимоги щодо ветеринарно-санітарної безпеки продуктів тваринництва та охорони довкілля. Він визначає повноваження державних органів, права та обов`язки підприємств, установ, організацій і громадян у сфері забезпечення ветеринарного та епізоотичного благополуччя, карантину тварин, встановлює порядок здійснення державного ветеринарного контролю.

Розділ I
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення основних термінів і понять

У цьому Законі терміни і поняття вживаються в такому значенні:

ветеринарна медицина — галузь, що охоплює систему наук про хвороби тварин, їх профілактику, діагностику, лікування, визначення якості харчових продуктів і сировини тваринного походження та діяльність, спрямовану на збереження здоров`я і продуктивності тварин, запобігання хворобам і захисту людей від захворювань спільних для тварин і людей;

ветеринарне та епізоотичне благополуччя — оптимальні умови для життя тварин, що запобігають захворюваності та шкідливому впливові факторів довкілля на їх здоров`я, продуктивність, забезпечують профілактику хвороб, у тому числі спільних для тварин і людей;

ветеринарно-санітарна експертиза — комплекс діагностичних і спеціальних досліджень щодо визначення якості продуктів та сировини тваринного та рослинного походження, що призначаються для харчування людей, годівлі тварин і подальшої переробки;

готові харчові продукти тваринного походження — консерви м`ясні, м`ясо-рослинні та рибні, сири, масло вершкове, маргарин, жири, сухе молоко, продукти дитячого харчування, ковбасні вироби, м`ясні концентрати тощо;

засоби ветеринарної медицини — призначені для ветеринарної діяльності матеріали, обладнання, прилади, інструменти, спеціальні автомобілі тощо;

засоби захисту тварин — імунобіологічні, біологічні, рослинні, хімічні, хіміко-фармацевтичні та інші ветеринарні препарати;

епізоотія — поширення заразних захворювань тварин за відносно короткий проміжок часу на значній території, що характеризується безперервністю епізоотичного процесу;

карантин профілактичний — заходи щодо запобігання занесенню заразних захворювань, що передбачають ізольоване утримання та проведення діагностичних досліджень тварин, яких завозять у господарство;

карантин тварин — правовий режим діяльності органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, спрямований на локалізацію і ліквідацію спалахів небезпечних інфекційних захворювань тварин, що допускає встановлення передбачених цим Законом тимчасових обмежень у здійсненні прав фізичних і юридичних осіб з покладанням на них додаткових обов`язків;

карантинний ветеринарно-міліцейський пост — тимчасовий об`єкт, що виставляється на кордоні карантинної зони відповідно до рішення Державної надзвичайної протиепізоотичної комісії з метою локалізації та недопущення поширення інфекції;

карантинні хвороби тварин — особливо небезпечні заразні захворювання тварин, що можуть завдати значної шкоди здоров`ю тварин і погіршити якість харчових продуктів або сировини тваринного походження;

корми рослинного походження — зерно фуражне, комбікорми, кормові суміші, макуха, шроти, коренеплоди, бульбоплоди, сіно, сінаж, солома тощо;

корми тваринного походження — борошно м`ясне, рибне, кров`яне та кісткове, сухі, комбіновані та живі корми для риб тощо;

кормові добавки — білки, амінокислоти, вітаміни, мікрота макроелементи, ферментні препарати, кормові дріжджі, жири тощо;

продукти тваринного походження — м`ясо і м`ясопродукти, молоко і молокопродукти, яйця, яєчний порошок, меланж, рибопродукти, мед та інші продукти бджільництва тощо;

сировина тваринного походження — шкіра, вовна, волос, щетина, хутро, пух, пір`я, залози внутрішньої секреції, їх виділення, кишки, роги, копита, кістки, кокони шовковичного черв`яка, яєчна маса для переробки, тваринні жири, легені, печінка, інші м`якушеві субпродукти, жовч, кров, вощина тощо;

спеціалісти ветеринарної медицини — лікарі та фельдшери ветеринарної медицини, які здійснюють діагностичні, профілактичні, оздоровчі, лікувальні роботи у тваринництві, ветеринарно-санітарну експертизу тваринницької та рослинницької продукції або надають інші ветеринарні послуги;

тварини — сільськогосподарські, домашні, зоопаркові, лабораторні, дикі, циркові тварини та хутрові звірі, домашня і дика птиця, бджоли, риба, жаби, молюски, раки, шовкопряди, інші представники фауни та біологічні об`єкти — ембріони, інкубаційні яйця, запліднена ікра, зиготи, сперма тощо;

фармакопея — збірник загальних вимог до засобів захисту тварин та методів контролю щодо їх якості;

штами мікроорганізмів — генетично однорідні популяції мікроорганізмів у межах виду з певними стабільними специфічними морфологічними ознаками і біологічними властивостями.

Стаття 2. Законодавство про ветеринарну медицину

Законодавство про ветеринарну медицину складається з Конституції України, цього Закону, інших нормативно-правових актів.

Нормативно-правові акти, видані Державним департаментом ветеринарної медицини Міністерства сільського господарства і продовольства України (далі Державний департамент ветеринарної медицини) в межах його компетенції, є обов`язковими для виконання всіма державними органами, а також підприємствами, установами, організаціями незалежно від відомчої підпорядкованості і форм власності, посадовими особами та громадянами.

Стаття 3. Основні завдання ветеринарної медицини

Основними завданнями ветеринарної медицини є:

охорона території України від занесення з території інших держав або з карантинної зони збудників карантинних хвороб тварин;

профілактика, діагностика та лікування інфекційних, інвазійних і незаразних хвороб тварин;

контроль за випуском для реалізації доброякісних у ветеринарному відношенні продуктів і сировини тваринного походження;

захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей;

контроль за переміщенням, експортом та імпортом тварин, продуктів і сировини тваринного походження, ветеринарних препаратів, кормів і кормових добавок;

ветеринарно-санітарна експертиза продуктів і сировини тваринного походження, а на ринках також і продуктів рослинного походження, що призначаються для харчування людей, годівлі тварин і подальшої переробки;

контроль за якістю засобів захисту тварин, засобів ветеринарної медицини та кормових добавок;

бактеріологічний, радіологічний і токсикологічний контроль продуктів тваринного і рослинного походження на ринках, м`ясокомбінатах, у холодильниках та на базах заготівлі, зберігання і реалізації продуктів тощо;

здійснення ветеринарно-санітарної експертизи продуктів і сировини тваринного і рослинного походження, тварин, кормів, преміксів, що призначаються для харчування людей, годівлі тварин і подальшої переробки, засобів захисту тварин у разі їх експорту та імпорту;

сприяння підготовці спеціалістів ветеринарної медицини;

контроль за додержанням юридичними та фізичними особами ветеринарно-санітарних вимог, спрямованих на захист довкілля;

сприяння впровадженню в практику досягнень ветеринарної науки і передового досвіду.

Органи управління ветеринарної медицини провадять свою діяльність у взаємодії з органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями та громадянами.

Розділ II
ВЕТЕРИНАРНА ПРАКТИКА. ПІДГОТОВКА ТА СТАТУС СПЕЦІАЛІСТІВ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

Стаття 4. Ветеринарна практика

Юридичні або фізичні особи можуть займатися підприємницькою ветеринарною практикою за умови отримання спеціального дозволу (ліцензії), що видається в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України або уповноваженим ним органом.

Іноземні громадяни та особи без громадянства, які мають необхідну кваліфікацію, можуть займатися ветеринарною практикою на території України відповідно до законодавства.

При закладах державної ветеринарної медицини можуть створюватися госпрозрахункові об`єднання спеціалістів ветеринарної медицини, що надають ветеринарні послуги на договірній основі.

Стаття 5. Кваліфікація спеціалістів ветеринарної медицини

Випускникам ветеринарних закладів освіти відповідно до Закону України «Про освіту» присвоюється кваліфікація, одержання якої, залежно від рівня та обсягу освіти, забезпечують:

молодшого спеціаліста ветеринарної медицини (фельдшера ветеринарної медицини) — технікуми, училища, інші вищі заклади освіти першого рівня акредитації;

лікаря ветеринарної медицини, магістра — вищі заклади освіти третього і четвертого рівнів акредитації.

Підготовка спеціалістів ветеринарної медицини провадиться лише за стаціонарною формою навчання і, як правило, за рахунок Державного бюджету України.

Стаття 6. Наукові ступені, вчені звання

Наукові ступені кандидата і доктора ветеринарних наук, учені звання старшого наукового співробітника, доцента, професора відповідно присуджуються та присвоюються згідно з законодавством.

Спеціалістам ветеринарної медицини, які мають почесне звання, кваліфікацію магістра, науковий ступінь кандидата або доктора наук і які працюють за фахом на державному підприємстві, в установі чи оранізації, встановлюється грошова надбавка до посадового окладу в розмірі відповідно 10, 15, 25 і 50 відсотків.

Стаття 7. Підвищення кваліфікації, післядипломне навчання та атестація спеціалістів ветеринарної медицини

Підвищення кваліфікації та післядипломне навчання спеціалістів ветеринарної медицини здійснюються:

лікарів ветеринарної медицини, магістрів — в інститутах післядипломної освіти та на факультетах ветеринарної медицини вищих закладів освіти третього і четвертого рівнів акредитації;

фельдшерів ветеринарної медицини — у ветеринарних і сільськогосподарських технікумах, училищах, вищих закладах освіти першого і другого рівнів акредитації;

кандидатів, докторів ветеринарної медицини — на відповідних кафедрах закладів освіти третього і четвертого рівнів акредитації та відділах науково-дослідних інститутів.

Плата за післядипломне навчання спеціалістів державної ветеринарної медицини під час підвищення кваліфікації провадиться за рахунок роботодавця; спеціалістів, що працюють на підприємницьких засадах, — за їх власний рахунок.

Періодичність підвищення кваліфікації спеціалістів ветеринарної медицини — не рідше одного разу на 5 років.

Спеціалісти ветеринарної медицини підлягають атестації у порядку, встановленому законодавством. За результатами атестації визначаються відповідність працівника займаній посаді, рівень його кваліфікації, категорійність, установлюється відповідна заробітна плата.

Стаття 8. Соціальний і правовий захист спеціалістів ветеринарної медицини

Спеціалісти ветеринарної медицини за власним вибором на одному із сільськогосподарських підприємств у зоні обслуговування мають право на приватизацію майна на умовах, передбачених для членів трудового колективу підприємства, що приватизується.

Місцеві органи виконавчої влади, підприємства, установи, організації усіх форм власності забезпечують створення спеціалістам ветеринарної медицини належних виробничих та житлових умов, їх медичне та транспортне обслуговування.

На спеціалістів ветеринарної медицини поширюється законодавство про працю, соціальне забезпечення і соціальне страхування. На спеціалістів, яким у встановленому порядку надано повноваження державних інспекторів ветеринарної медицини, поширюється дія Закону України «Про державну службу».

Спеціалісти ветеринарної медицини підлягають обов`язковому страхуванню на випадок каліцтва або професійного захворювання, одержаних при виконанні службових обов`язків, при боротьбі з антропозоонозними захворюваннями та при безпосередніх маніпуляціях із тваринами за рахунок позабюджетних надходжень.

У разі такого каліцтва або професійного захворювання спеціалістам ветеринарної медицини виплачується одноразова грошова допомога в розмірі від трирічної до п`ятирічної заробітної плати залежно від ступеня втрати працездатності.

Спеціалістам ветеринарної медицини, які проживають і працюють за спеціальністю у сільській місцевості, селищах міського типу, відповідно до законодавства надається право на безплатне користування житлом, опаленням та освітленням, пільгове кредитування на обзаведення господарством, на будівництво індивідуальних жилих будинків, придбання худоби. Ці права зберігаються за спеціалістами ветеринарної медицини —пенсіонерами, які працювали в сільській місцевості і проживали там.

Спеціалісти ветеринарної медицини для виконання службових обов`язків забезпечуються спеціальними службовими транспортними засобами. У разі використання спеціалістами особистого автомобільного транспорту в службових цілях їм виплачується грошова компенсація у встановлених розмірах.

Посадові оклади працівників установ державної ветеринарної медицини, на яких не поширюється дія Закону України «Про державну службу», встановлюються на рівні середнього посадового окладу спеціалістів медичних установ, їм виплачуються надбавки за кваліфікаційну категорію, шкідливі умови праці, роботу в позаурочний час у розмірах, установлених Кабінетом Міністрів України.

За час роботи у вогнищах інфекційних хвороб тварин, перелік яких установлюється Кабінетом Міністрів України, посадові оклади виплачуються в подвійному розмірі.

Питання правового та соціального захисту, матеріального та соціального забезпечення спеціалістів ветеринарної медицини, які є військовослужбовцями або працівниками ветеринарної медицини Міністерства внутрішніх справ України, Державного комітету у справах охорони державного кордону України, Національної гвардії України, Служби безпеки України, регулюються відповідними нормативно-правовими актами.

Стаття 9. Заохочення спеціалістів ветеринарної медицини

Моральне та матеріальне заохочення спеціалістів ветеринарної медицини здійснюється відповідно до законодавства.

За високу професійну майстерність спеціалісти ветеринарної медицини можуть бути удостоєні в установленому порядку почесних звань «Заслужений лікар ветеринарної медицини України» чи «Заслужений працівник ветеринарної медицини України».

РОЗДІЛ III
СИСТЕМА ДЕРЖАВНОЇ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

Стаття 10. Система державної ветеринарної медицини

Система державної ветеринарної медицини включає:

Державний департамент ветеринарної ме-

(Продовження на 8-й стор.).

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про порядок введення в дію Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про ветеринарну медицину»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Ввести в дію Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про ветеринарну медицину» з дня його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України до 1 березня 1997 року:

подати до Верховної Ради України пропозиції про приведення законодавчих актів України у відповідність із Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про ветеринарну медицину»;

привести рішення уряду у відповідність з цим Законом;

забезпечити перегляд і скасування міністерствами та відомствами їх нормативних актів, які суперечать цьому Закону.

Голова Верховної Ради України
О. МОРОЗ.

м. Київ,
5 грудня 1996 року.
№ 567/96-ВР

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про ветеринарну медицину»

(Початок на 7-й стор.).

дицини Міністерства сільського господарства і продовольства України з підпорядкованими йому управлінням державної ветеринарної медицини Автономної Республіки Крим; обласними, Київським та Севастопольським міськими управліннями державної ветеринарної медицини; Центральною державною лабораторією ветеринарної медицини; зональними спеціалізованими державними лабораторіями ветеринарної медицини по хворобах тварин; міжобласними спеціалізованими державними лабораторіями ветеринарної медицини по хворобах птиці; корпорацією «Укрветзоопромпостач»; державним підприємством по ветеринарному і зоотехнічному забезпеченню тваринництва «Укрветпромпостач»; асоціацією «Украгробіовет»; підприємствами по виробництву засобів захисту тварин та засобів ветеринарної медицини; Державним науково-дослідним контрольним інститутом ветеринарних препаратів і кормових добавок, іншими науково-дослідними установами; регіональними службами державного ветеринарного контролю на державному кордоні та транспорті; підрозділами ветеринарної міліції із забезпечення карантинних ветеринарних заходів тощо;

управління державної ветеринарної медицини Автономної Республіки Крим, обласні, Київське та Севастопольське міські управління державної ветеринарної медицини з підпорядкованими їм відповідно рспубліканським, обласними та міськими державними закладами ветеринарної медицини, обласними госпрозрахунковими ветеринарно-санітарними загонами, районними та міськими управліннями державної ветеринарної медицини, обласними державними лабораторіями ветеринарної медицини, обласними державними підприємствами «Ветзоопромпостач», підрозділами відомчої ветеринарної міліції із забезпечення карантинних ветеринарних заходів;

районні управління державної ветеринарної медицини з підпорядкованими їм районними державними підприємствами (лікарнями), дільничними лікарнями, дільницями, пунктами ветеринарної медицини, районними державними лабораторіями ветеринарної медицини та державними лабораторіями ветеринарно-сенітарної експертизи на ринках;

міські управління державної ветеринарної медицини з підпорядкованими їм міськими державними підприємствами (лікарнями), дільничними лікарнями, дільницями державної ветеринарної медицини, державними лабораторіями ветеринарної медицини, державними лабораторіями ветеринарно-санітарної експертизи на ринках;

регіональні служби державного ветеринарного контролю на державному кордоні і транспорті з підпорядкованими їм прикордонними та транспортними пунктами державного ветеринарного контролю.

Організаційна структура і штатна чисельність підприємств, установ та організацій державної ветеринарної медицини визначаються відповідно Державним департаментом ветеринарної медицини, управлінням державної ветеринарної медицини Автономної Республіки Крим, обласними, Київським та Севастопольським міськими управліннями державної ветеринарної медицини, а міністерств і інших центральних органів виконавчої влади —начальником служби ветеринарної медицини відповідного міністерства або іншого центрального органу виконавчої влади за погодженням з Державним департаментом ветеринарної медицини.

Реорганізація, створення нових закладів, підприємств, установ, організацій, управлінь державної ветеринарної медицини проводяться в межах коштів, виділених на утримання системи державної ветеринарної медицини.

Управління державної ветеринарної медицини Автономної Республіки Крим, в областях, містах і районах організаційно входять до складу уряду Автономної Республіки Крим, відповідних державних адміністрацій, підпорядковуються вищестоящим органам державної ветеринарної медицини у питаннях, що належать до їх компетенції, як місцеві органи Державного департаменту ветеринарної медицини.

Стаття 11. Державні органи управління ветеринарною медициною

Управління ветеринарною медициною здійснює Державний департамент ветеринарної медицини, який підпорядковується безпосередньо міністру сільського господарства і продовольства України. Департамент є юридичною особою. Очолює його головний державний інспектор ветеринарної медицини України — голова департаменту. Голова Державного департаменту ветеринарної медицини та його заступники призначаються на посади Кабінетом Міністрів України.

Спеціалістам ветеринарної медицини Державного департаменту ветеринарної медицини, управління державної ветеринарної медицини Автономної Республіки Крим, управлінь державної ветеринарної медицини, областей, міст Києва та Севастополя, районів, міст надаються повноваження державних інспекторів ветеринарної медицини.

Керівництво ветеринарною медициною в Автономній Республіці Крим здійснює управління державної медицини Автономної Республіки Крим. Управління очолює головний державний інспектор ветеринарної медицини — начальник управління, який призначається на посаду Державним департаментом ветеринарної медицини за погодженням з урядом Автономної Республіки Крим.

Керівництво ветеринарною медициною в областях, містах Києві та Севастополі здійснюють відповідно обласні, Київське та Севастопольське міські управління державної ветеринарної медицини. Обласні, Київське та Севастопольське міські управління очолюють головні державні інспектори ветеринарної медицини —начальники управлінь, які призначаються на посади Державним департаментом ветеринарної медицини за погодженням з обласною, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями.

Керівництво ветеринарною медициною в районах, містах здійснюють відповідно районні, міські управління державної ветеринарної медицини. Управління очолюють головні державні інспектори ветеринарної медицини — начальники управлінь, які призначаються на посади начальником управління державної ветеринарної медицини Автономної Республіки Крим, обласного управління державної ветеринарної медицини за погодженням із відповідними місцевими державними адміністраціями.

Регіональні служби державного ветеринарного контролю на державному кордоні та транспорті очолюють начальники, які призначаються на посаду Державним департаментом ветеринарної медицини.

Керівники державних органів управління ветеринарної медицини Автономної Республіки Крим, областей, районів, міст регіональних служб джержавного ветеринарного контролю на державному кордоні та транспорті Державного департаменту ветеринарної медицини, інших установ державної ветеринарної медицини є одночасно головними державними інспекторами ветеринарної медицини відповідно Автономної Республіки Крим, областей, районів, міст, регіональних служб державного ветеринарного контролю на державному кордоні та транспортних установ.

Заступники керівників державних органів управління ветеринарної медицини за посадою є заступниками відповідних головних державних інспекторів ветеринарної медицини.

Розділ IV
КОМПЕТЕНЦІЯ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

Стаття 12. Компетенція органів управління державної ветеринарної медицини

До компетенції органів управління державної ветеринарної медицини належать:

контроль, координація та організація заходів щодо профілактики, діагностики, лікування та ліквідації інфекційних, інвазійних і незаразних хвороб тварин;

оцінка епізоотичної ситуації та видача обов`язкових до виконання розпоряджень щодо здійснення профілактики і ліквідації заразних хвороб, дератизації, дезинфекції та інших заходів;

конроль за виробництвом доброякісних у ветеринарному і санітарному відношенні продуктів і сировини тваринного походження;

здійснення на ринках ветеринарно-санітарної експертизи продуктів і сировини тваринного і рослинного походження;

організація разом з органами охорони здоров`я захисту населення від хвороб, спільних для людей і тварин, та здійснення взаємного обміну інформацією про зазначені хвороби;

контроль за охороною території України від занесення з території інших країн інфекційних хвороб тварин; перевірка ветеринарного стану тварин, продуктів, сировини тваринного походження і кормів під час експорту-імпорту;

оцінка ветеринарно-санітарного стану м`ясо- і молокопереробних підприємств, боєнь, цехів, тваринницьких ферм, ярмарків, ринків, складських приміщень для зберігання сировини і продуктів тваринного походження, кормів і засобів їх транспортування;

аналіз причин захворювання на заразні та незаразні хвороби і падежу тварин та птиці, розроблення рекомендацій їх профілактики;

виключне право на проведення ветеринарно-санітарної експертизи м`яса і продуктів забою на м`ясокомбінатах, бойнях, у цехах та інших переробних підприємствах і ринках;

ветеринарно-санітарний та екологічний контроль за харчовими продуктами тваринного і рослинного походження;

відбір зразків сировини і матеріалів, а також продуктів (продукції), що виробляються чи реалізуються, для проведення відповідних досліджень. Порядок відбору зразків визначається Кабінетом Міністрів України;

контроль і координація діяльності відомчої служби ветеринарної медицини і спеціалістів ветеринарної медицини;

видача органам страхування висновків на тварин, вимушено забитих або загиблих;

експертиза проектів планування та будівництва тваринницьких ферм, будівель, підприємств по забою і переробці тварин і сировини тваринного походження; участь у діяльності робочих і державних комісій з прийняття в експлуатацію збудованих тваринницьких об`єктів, підприємств по забою і переробці тварин і сировини тваринного походження; проектів відведення земельних ділянок для всіх видів зазначеного будівництва і забору води для тварин;

заборона експлуатації або тимчасове припинення діяльності тваринницьких об`єктів, підприємств по забою і переробці тварин та сировини тваринного походження у разі порушення ветеринарних норм і правил;

проведення лабораторно-клінічних (вірусологічних, бактеріологічних, хіміко-токсикологічних, паталогоанатомічних, гістологічних, паразитологічних, радіологічних та інших) досліджень з метою діагностики хвороб тварин, оцінки продуктів та сировини тваринного походження, кормів і води.

До виключної компетенції Державного департаменту ветеринарної медицини належать:

реєстрація засобів захисту тварин та кормових добавок, видача висновків щодо застосування засобів ветеринарної медицини та затвердження нормативно-технічних документів щодо їх виробництва і застосування;

ведення Державної реєстраційної книги засобів захисту тварин;

здійснення контролю за виробництвом і використанням засобів захисту тварин, кормових добавок, оцінка їх впливу на здоров`я тварин, якість продуктів і сировини тваринного походження;

встановлення норм виробничого навантаження спеціалістів ветеринарної медицини;

затвердження ветеринарно-санітарних правил та інших нормативних актів з питань ветеринарної медицини;

оперативний перерозподіл коштів, що виділяються з державного бюджету на проведення протиепізоотичних заходів між органами та установами системи державної ветеринарної медицини;

повідомлення Міжнародному епізоотичному бюро про встановлення карантину тварин, про його термін та про зняття;

встановлення обмежень або заборони на експорт чи імпорт тварин, харчових продуктів та сировини тваринного походження, сільгосппродуктів із окремих країн або регіонів у зв`язку з виникненням особливо небезпечних хвороб тварин, у тому числі спільних для тварин і людей;

представлення інтересів ветеринарної медицини України в межах повноважень, наданих йому Кабінетом Міністрів України відповідно до законодавства.

Стаття 13. Служби ветеринарної медицини міністерств, інших органів виконавчої влади

Служби ветеринарної медицини міністерств, інших органів виконавчої влади з питнь ветеринарної медицини організують та проводять свою роботу відповідно до цього Закону і функціонально підпорядковуються Державному департаменту ветеринарної медицини.

Керівники служб ветеринарної медицини міністерств, інших органів виконавчої влади призначаються на посади і звільняються з них за погодженням із головним державним інспектором ветеринарної медицини України.

В Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі керівники служб ветеринарної медицини міністерств, інших органів виконавчої влади призначаються на посади і звільняються з них за погодженням з начальниками управлінь ветеринарної медицини відповідно Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя.

Служби ветеринарної медицини міністерств, інших органів виконавчої влади діють на підставі положень, що затверджуються за погодженням з Державним департаментом ветеринарної медицини.

Стаття 14. Підрозділи ветеринарної міліції із забезпечення карантинних ветеринарних заходів

Підрозділ ветеринарної міліції із забезпечення карантинних ветеринарних заходів при Державному департаменті ветеринарної медицини та відповідні відділення при управліннях державної ветеринарної медицини Автономної Республіки Крим і областей створюються для подання практичної допомоги органам управління державної ветеринарної медицини в організації та здійсненні охоронно-карантинних заходів щодо профілактики, локалізації та ліквідації карантинних хвороб тварин і комплектуються виключно лікарями ветеринарної медицини.

Підрозділ ветеринарної міліції із забезпечення карантинних ветеринарних заходів підпорядковується безпосередньо головному державному інспектору ветеринарної медицини України —заступнику голови Державної надзвичайної протиепізоотичної комісії при Кабінеті Міністрів України, а відділення в Автономній Республіці Крим та областях — головним державним інспекторам ветеринарної медицини — заступникам відповідних державних надзвичайних комісій.

Підрозділи ветеринарної міліції із забезпечення карантинних ветеринарних заходів фінансуються за рахунок відповідних бюджетних асигнувань, що виділяються Державному департаменту ветеринарної медицини, управлінню ветеринарної медицини Автономної Республіки Крим, управлінням ветеринарної медицини областей на здійснення протиепізоотичних заходів.

Положення про підрозділи ветеринарної міліції із забезпечення карантинних ветеринарних заходів затверджує Кабінет Міністрів України.

Стаття 15. Повноваження обласних, Київської та Севастопольської міських, районних державних адміністрацій, виконавчих органів органів місцевого самоврядування в галузі ветеринарної медицини

До повноважень обласних, Київської та Севастопольської міських, районних державних адміністрацій, виконавчих органів місцевого самоврядування в галузі ветеринарної медицини відповідно до законодавства належать:

організація контролю за санітарним станом довкілля в зоні діяльності тваринницьких ферм, комплексів, підприємств по переробці продукції та сировини тваринного походження;

забезпечення заходів щодо запобігання інфекційним захворюванням тварин, епізоотіям та їх ліквідації, вжиття заходів щодо зменшення втрат поголів`я худоби від хвороб, падежу та зниження якості тваринницької продукції;

затвердження програм здійснення обов`язкових протиепізоотичних, лікувально-профілактичних, ветеринарно-санітарних заходів у тваринництві та забезпечення фінансування реалізації цих програм.

Місцеві державні адміністрації сприяють створенню і розвитку підприємств по виробництву засобів, призначених для ветеринарної медицини, ремонту і придбанню запасних частин, пально-мастильних матеріалів і атотранспортних засобів для органів управління, установ і спеціалістів державної ветеринарної медицини та служб ветеринарної медицини міністерств, інших органів виконавчої влади.

Стаття 16. Громадські організації, які діють у галузі ветеринарної медицини

З метою захисту своїх законних прав та інтересів спеціалісти ветеринарної медицини мають право об`єднуватися на добровільних засадах у громадські організації.

Розділ V
ДЕРЖАВНИЙ ВЕТЕРИНАРНИЙ КОНТРОЛЬ

Стаття 17. Поняття державного ветеринарного контролю

Державний ветеринарний контроль — сукупність організаційних та правових заходів, спрямованих на додержання юридичними і фізичними особами законодавства про ветеринарну медицину.

Державний ветеринарний контроль здійснюється органами виконавчої влади в межах повноважень, визначених законодавством України.

Стаття 18. Посадові особи, які здійснюють державний ветеринарний контроль

Організація та здійснення державного ветеринарного контролю покладається на головних державних інспекторів ветеринарної медицини, їх заступників і державних інспекторів ветеринарної медицини.

Кабінет Міністрів України може надавати повноваження державних інспекторів ветеринарної медицини іншим спеціалістам ветеринарної медицини.

Головний державний інспектор ветеринарної медицини України та головні державні інспектори ветеринарної медицини Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя, районів, міст, регіональних служб державного ветеринарного контролю на державному кордоні і транспорті координують діяльність усіх служб ветеринарної медицини, підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності, а також юридичних і фізичних осіб, які здійснюють ветеринарну практику.

Стаття 19. Права та обов`язки посадових осіб, які здійснюють державний ветеринарний контроль

Посадові особи, які здійснюють державний ветеринарний контроль, зобов`язані у разі виявлення вогнищ гострих інфекційних захворювань або масових отруєнь тварин упродовж однієї доби внести до відповідного органу виконавчої влади подання про встановлення особливого режиму та правил, виконання яких

забезпечуватиме нерозповсюдження збудників інфекційних захворювань, у тому числі спільних для тварин і людей, забезпечення екологічного благополуччя продуктів і сировини тваринного походження, охорону довкілля.

Посадові особи, які здійснюють державний ветеринарний контроль у порядку, передбаченому законодавством, мають право:

безперешкодно відвідувати підконтрольні об`єкти на відповідній території, отримувати інформацію, необхідну для встановлення епізоотичного стану, виявлення причин захворювань тварин та оцінки ветеринарно-санітарної якості продуктів, сировини тваринного походження;

видавати обов`язкові для виконання розпорядження про здійснення протиепізоотичних і ветеринарно-санітарних заходів;

у разі наявності заразних хвороб чи виникнення підозри на наявність особливо небезпечного захворювання тварин видавати розпорядження про забій тварин, знезараження продуктів і сировини тваринного походження, переробку їх чи утилізацію;

забороняти реалізацію продуктів тваринного походження а також переробку сировини тваринного і рослинного походження, які не відповідають ветеринарно-санітарним вимогам, засобів захисту тварин, кормових добавок, які не відповідають вимогам щодо їх якості;

обмежувати, тимчасово припиняти або забороняти будівництво, реконструкцію тваринницьких будівель, м`ясо- і молокопереробних підприємств, цехів, складів та інших об`єктів, що не відповідають ветеринарно-санітарним вимогам;

створювати у разі потреби комісії з числа спеціалістів ветеринарної медицини із залученням фахівців науково-дослідних установ і навчальних закладів для встановлення причин захворювання, загибелі тварин;

тимчасово припиняти або скасовувати дію дозволів (ліцензій) на здійснення підприємницької ветеринарної практики, виготовлення і реалізацію ветеринарних препаратів;

обмежувати, тимчасово забороняти чи припиняти діяльність підприємств, установ, організацій у разі порушення ними ветеринарно-санітарних норм, правил, що можуть спричинити загрозу життю та здоров`ю людей або інші тяжкі наслідки;

накладати адміністративні стягнення.

Посадові особи, які здійснюють державний ветеринарний контроль, забезпечуються безкоштовно форменим одягом з відповідними відзнаками.

Положення про спеціальні звання, формений одяг посадових осіб, які здійснюють державний ветеринарний контроль, затверджується Кабінетом Міністрів України.

Посадові особи, які здійснюють державний ветеринарний контроль, за наявності службового посвідчення на відповідній території безкоштовно користуються всіма видами громадського транспорту міського, приміського та місцевого сполучення, крім таксі.

Стаття 20. Державний контроль за якістю засобів захисту тварин і кормових добавок

Органи державної ветеринарної медицини здійснюють державний контроль за застосуванням засобів захисту тварин і кормових добавок, а також перевірку додержання правил їх транспортування, зберігання та знешкодження препаратів, визнаних непридатними для застосування.

Державний контроль за якістю вітчизняних та імпортних засобів захисту тварин і кормових добавок здійснюється Державним департаментом ветеринарної медицини або уповноваженим ним органом.

Підприємства, установи, організації та громадяни-підприємці мають право ввозити із-за кордону засоби захисту тварин, кормові добавки, зареєстровані в Україні.

Контроль за ввезенням на митну територію України засобів захисту тварин, кормових добавок здійснюється регіональними службами державної ветеринарної медицини на державному кордоні і транспорті.

Незареєстровані засоби захисту тварин, кормові добавки можуть ввозитись на митну територію України для:

реєстрації в Україні;

експонування на виставках, ярмарках, конференціях, для наукових цілей тощо без права реалізації.

Порядок ввезення засобів захисту тварин, кормових добавок у цих випадках визначається Державним департаментом ветеринарної медицини.

Ввезені засоби захисту тварин, кормові добавки підлягають вибірковому контролю. Порядок здійснення контролю визначається Державним департаментом ветеринарної медицини.

У випадках стихійного лиха, катастроф, епізоотії тощо за окремим рішенням Державного департаменту ветеринарної медицини дозволяється ввозити незареєстровані в Україні засоби захисту тварин, кормові добавки за наявності документів, що підтверджують їх реєстрацію і використання в країнах-виробниках.

Забороняється використовувати засоби захисту тварин, спеціальні кормові добавки, які не зареєстровані в Україні або не відповідають вимогам щодо якості.

Забороняється застосовувати з метою прискорення росту і збільшення продуктивності (лактації тощо) тварин біологічні стимулятори, антибіотики, гормональні та інші препарати, які пригнічують функцію залоз внутрішньої секреції, зокрема мають тиреостатичну, естрогенну, андрогенну або гестагенну дію. Ці препарати можуть застосовуватися виключно для лікувальних цілей.

Підприємства, що займаються виробництвом засобів захисту тварин та засобів ветеринарної медицини, за наукову розробку і впровадження її у виробництво виплачують науково-дослідним установам або авторам винагороду в будь-якій формі, не забороненій законодавством.

Стаття 21. Державний ветеринарний контроль на ринках

Державний ветеринарний контроль на ринках та в інших місцях, де організовано торгівлю тваринами, продуктами і сировиною тваринного та рослинного походження, є обов`язковим.

Державні лабораторії ветеринарно-санітарної експертизи на ринках повинні мати клейма для клеймування м`яса та інших продуктів забою тварин і птиці, етикетку для позначення якості продукції, журнали реєстрації та інші документи відповідно до законодавства про ветеринарну медицину. При цьому на експертизу приймається продукція після обов`язкового пред`явлення документа, що засвідчує особу її власника.

Лікар державної лабораторії ветеринарно-санітарної експертизи має право затримувати продукти (продукцію), визнані непридатними для реалізації. Такі продукти повинні направлятися власниками торговельних об`єктів на утилізацію або переробку.

Власникам продуктів торгові місця на ринках надаються лише після одержання висновків державної лабораторії ветеринарно-санітарної експертизи. Забороняється торгівля готовими харчовими продуктами: м`ясними, рибними виробами та рослинними консервами домашнього виготовлення.

Продаж продуктів та сировини тваринного або рослинного походження у місцях, не відведених для цього або таких, що не пройшли ветеринарно-санітарної експертизи, забороняється. У разі недотримання цієї вимоги, продукти та сировина тваринного походження конфіскується у порядку, визначеному законодавством.

Бланки документів про засвідчення стану здоров`я тварин, якість продукції та сировини тваринного і рослинного походження є документами суворої звітності.

Власники торговельних об`єктів несуть відповідальність за надання дозволу на реалізацію продукції, що не пройшла ветеринарно-санітарної експертизи.

Ветеринарно-санітарну експертизу продуктів тваринництва та сировини тваринного і рослинного походження на ринках можуть проводити лише спеціалісти ветеринарної медицини, які мають досвід практичної роботи за фахом не менш як три роки або пройшли відповідну підготовку та атестацію.

Положення про державну лабораторію ветеринарно-санітарної експертизи на ринку затверджує Кабінет Міністрів України.

Стаття 22. Державний ветеринарний контроль на державному кордоні та транспорті

Регіональні служби державного ветеринарного контролю на державному кордоні та транспорті створюються і діють з метою запобігання занесенню в Україну особливо небезпечних (у тому числі карантинних) хвороб тварин, а також хвороб, спільних для тварин і людей.

Пропуск через митний кордон України тварин, продуктів тваринного походження, готових харчових продуктів, сировини тваринного походження, кормів тваринного та рослинного походження, кормових добавок, штамів мікроорганізмів, засобів захисту тварин, засобів ветеринарної медицини, а також предметів і матеріалів, які можуть бути носіями збудників інфекційних захворювань тварин, та інших вантажів, підконтрольних службі державної ветеринарної медицини, дозволяється тільки після проходження обов`язкового ветеринарного контролю.

Митне оформлення вантажів може бути завершено лише після проходження зазначеного контролю, який проводять спеціалісти регіональних служб державного ветеринарного контролю та митниць і митних постів. При цьому робочі місця державних інспекторів ветеринарного контролю повинні знаходитися в єдиній митній зоні.

Ввезення, вивезення чи транзит через територію України тварин, продуктів і сировини тваринного походження та інших вантажів, в`їзд транспортних засобів, що підлягають обов`язковому державному ветеринарному контролю, допускаються за наявності документів, передбачених міжнародними угодами, та у разі додержання ветеринарних вимог.

Реалізація ввезених продуктів та сировини тваринного походження, кормів для тварин допускається лише після проведення ветеринарної експертизи.

Положення про регіональну службу державного ветеринарного контролю на державному кордоні та транспорті затверджує Кабінет Міністрів України.

Стаття 23. Державний ветеринарний контроль при полюванні на дичину

Кожна мисливська організація зобов`язана обладнати майданчики для обробки відстріляної на полюванні дичини згідно з ветеринарно-санітарними вимогами та забезпечити проведення ветеринарно-санітарної експертизи дичини, призначеної для використання на харчові цілі.

Стаття 24. Гарантії осіб, які здійснюють державний ветеринарний контроль

Спеціалісти, які здійснюють державний ветеринарний контроль, у своїй діяльності є незалежними і керуються цим Законом, іншими нормативно-правовими актами з питань ветеринарної медицини. Державні органи, керівники підприємств, установ, організацій, громадяни повинні сприяти спеціалістам ветеринарної медицини під час виконання ними службових обов`язків.

Образа особи, яка здійснює державний ветеринарний контроль, а також опір, погрози, насильство та інші дії, що перешкоджають виконанню покладених на неї обов`язків, тягнуть за собою відповідальність, встановлену законом.

Збитки, завдані майну особи, яка здійснює державний ветеринарний контроль, у зв`язку з виконанням нею службових обов`язків, компенсуються у повному обсязі за рахунок коштів державного бюджету з наступним стягненням цієї суми з винних осіб.

Використання спеціалістів ветеринарної медицини для виконання робіт, не пов`язаних з ветеринарним обслуговуванням, забороняється.

Ніякі вказівки посадових осіб не можуть бути підставою для будь-яких незаконних дій або бездіяльності спеціалістів чи окремих працівників ветеринарної медицини.

Стаття 25. Обов`язки юридичних та фізичних осіб, діяльність яких пов`язана з утриманням, транспортуванням, торгівлею тваринами, а також з виробництвом, переробкою, зберіганням та реалізацією продуктів і сировини тваринного походження

Юридичні та фізичні особи, діяльність яких пов`язана з виробництвом, переробкою, зберіганням, транспортуванням і торгівлею тваринами, продуктами і сировиною тваринного походження, зобов`язані:

охороняти здоров`я тварин і забезпечувати виробництво високоякісних у ветеринарному і санітарному відношенні продуктів і сировини тваринного походження;

негайно повідомляти органи державної ветеринарної медицини про виникнення захворювання тварин, їх загибель або не властиву їм поведінку;

виконувати вимоги спеціалістів державної ветеринарної медицини щодо здійснення карантинних, обмежувальних та інших ветеринарних заходів;

доставляти або пред`являти тварин для проведення ветеринарного огляду, профілактичних і лікувально-профілактичних обробок, досліджень, щеплень, забезпечувати їх надійну фіксацію під час проведення маніпуляцій, а також подавати продукти (продукцію) тваринного і рослинного походження на ветеринарно-санітарну експертизу;

сприяти спеціалістам ветеринарної медицини у виконанні їх службових обов`язків;

на вимогу спеціалістів ветеринарної медицини надавати безкоштовно зразки сировини і матеріалів, а також продуктів (продукції), що випускаються чи реалізуються, для проведення відповідних досліджень. Порядок відбору зразків визначається Кабінетом Міністрів України. Юридичні особи та громадяни, діяльність яких пов`язана з виробництвом, переробкою, зберіганням, транспортуванням і торгівлею тваринами, продуктами і сировиною тваринного і рослинного походження, зобов`язані надавати в користування органам управління та установам державної ветеринарної медицини (у тому числі на залізничному, водному і повітряному транспорті, прикордонних державних контрольних пунктах, митницях, міліції, державним лабораторіям ветеринарно-санітарної експертизи на ринках тощо) службові приміщення, необхідне обладнання, засоби зв`язку.

Стаття 26. Відповідальність за порушення законодавства з питань ветеринарної медицини

Громадяни та посадові особи, винні в порушенні цього Закону, інших нормативно-правових актів, а також особи, які займаються незаконною ветеринарно-фармацевтичною діяльністю, притягуються до відповідальності згідно із законодавством, а юридичні особи несуть відповідальність, передбачену законодавством України.

Стаття 27. Права юридичних та фізичних осіб щодо забезпечення ветеринарно-санітарного та епізоотичного благополуччя

Юридичні та фізичні особи, діяльність яких пов`язана з вирощуванням, транспортуванням, торгівлею тваринами, а також з виробництвом, переробкою, зберіганням та реалізацією продуктів і сировини тваринного походження, з виробництвом і реалізацією засобів захисту тварин, мають право:

одержувати від місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування (у тому числі відповідних органів управління та установ державної ветеринарної медицини) інформацію про епізоотичний стан обслуговуваних ними територій;

вносити пропозиції щодо програм забезпечення ветеринарно-санітарного та епізоотичного благополуччя у тваринництві;

на відшкодування збитків, завданих їм внаслідок порушення ветеринарно-санітарних вимог і правил іншими юридичними та фізичними особами;

оскаржувати рішення і дії посадових осіб органів управління та установ державної ветеринарної медицини до головного державного інспектора ветеринарної медицини району, міста, області, Автономної Республіки Крим, України або до суду.

Стаття 28. Право державних інспекторів ветеринарної медицини накладати штрафи

Державні інспектори ветеринарної медицини в порядку, передбаченому законодавством, можуть накладати такі штрафи:

головний державний інспектор ветеринарної медицини України та його заступники: на громадян — у розмірі до тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян; на посадових осіб -у розмірі до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

головні державні інспектори ветеринарної медицини Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя, головні державні інспектори ветеринарної медицини регіональних служб на державному кордоні та транспорті та їх заступники: на громадян —у розмірі до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян; на посадових осіб — у розмірі до вісімдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

головні державні інспектори ветеринарної медицини міст, районів, прикордонних і транспортних пунктів: на громадян — у розмірі до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян; на посадових осіб — у розмірі до шістдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

начальники ветеринарного контролю на дезинфекційно-промивних пунктах, завідуючі державними лабораторіями ветеринарно-санітарної експертизи на ринках: на громадян —у розмірі до п`яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян; на посадових осіб — у розмірі до сорока неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Державні інспектори ветеринарної медицини мають право стягувати штраф на місці: з громадян — у розмірі до чотирьох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян; з посадових осіб — у розмірі до семи неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

РОЗДІЛ VI НАУКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ. КОЛЕГІЯ ДЕРЖАВНОГО ДЕПАРТАМЕНТУ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ. ДЕРЖАВНА ФАРМАКОЛОГІЧНА КОМІСІЯ. ДЕРЖАВНІ НАДЗВИЧАЙНІ ПРОТИЕПІЗООТИЧНІ КОМІСІЇ

Стаття 29. Наукове забезпечення ветеринарної медицини

Наукове забезпечення ветеринарної медицини здійснюють відповідні наукові установи, факультети ветеринарної медицини вищих закладів освіти та наукові установи міністерств і інших центральних органів виконавчої влади.

Науково-методичним центром ветеринарної медицини є відділення ветеринарної медицини Української академії аграрних наук.

Замовником державних науково-дослідних робіт у галузі ветеринарної медицини є Державний департамент ветеринарної медицини.

Джерелами фінансування наукових досліджень у ветеринарній медицині та провадження у виробництво наукових розробок є бюджетні та позабюджетні кошти, інші надходження, не заборонені законодавством.

Стаття 30. Колегія Державного департаменту ветеринарної медицини

Для розгляду найважливіших питань ветеринарної медицини у Державному департаменті ветеринарної медицини створюється колегія. До складу колегії входять керівники Державного департаменту ветеринарної медицини, органів управління державної ветеринарної медицини Автономної Республіки Крим, областей, науково-дослідних інститутів і факультетів ветеринарної медицини закладів освіти.

Колегію очолює головний державний інспектор ветеринарної медицини України — голова Державного департаменту ветеринарної медицини.

Положення про колегію та її персональний склад затверджує Кабінет Міністрів України.

Стаття 31. Державна фармакологічна комісія ветеринарної медицини

У Державному департаменті ветеринарної медицини діє Державна фармакологічна комісія ветеринарної медицини.

Державна фармакологічна комісія ветеринарної медицини здійснює експертну оцінку ефективності засобів, призначених для цілей ветеринарної медицини.

На підставі висновків Державної фармакологічної комісії про ефективність того чи іншого засобу захисту тварин Державний департамент ветеринарної медицини приймає рішення про його реєстрацію та занесення в Державний реєстр.

Положення про Державну фармакологічну комісію ветеринарної медицини затверджує Кабінет Міністрів України.

Стаття 32. Державні надзвичайні протиепізоотичні комісії

Для оперативного контролю, керівництва і координації діяльності підприємств, установ,

(Закінчення на 10-й стор.).

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про ветеринарну медицину»

(Початок на 7–9-й стор.).

організацій і громадян, пов`язаної із запобіганням і ліквідацією масових захворювань або отруєнь тварин, при Кабінеті Міністрів України утворюється Державна надзвичайна протиепізоотична комісія.

Державну надзвичайну протиепізоотичну комісію при Кабінеті Міністрів України очолює віце-прем`єр-міністр України, який відає питаннями агропромислового комплексу.

До складу Державної надзвичайної протиепізоотичної комісії при Кабінеті Міністрів України входять за посадою керівники Міністерства сільського господарства і продовольства України, Міністерства охорони здоров`я України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства економіки України, Міністерства зв`язку України, Міністерства лісового господарства України, Міністерства транспорту України, Міністерства фінансів України, Державного митного комітету України, Державного комітету у справах охорони державного кордону України, Державного комітету України по харчовій промисловості, Державного департаменту ветеринарної медицини, Української академії аграрних наук, Національного аграрного університету.

Головний державний інспектор ветеринарної медицини України та його заступники входять до складу Державної надзвичайної протиепізоотичної комісії при Кабінеті Міністрів України за посадою відповідно як заступник голови та члени комісії.

Спеціалістам ветеринарної медицини, що входять до складу Державної надзвичайної протиепізоотичної комісії при Кабінеті Міністрів України, надаються повноваження державних інспекторів ветеринарної медицини. Під час службових відряджень вони мають право на позачергове придбання проїзних документів на всі види транспорту і розміщення в готелі.

Члени Державної надзвичайної протиепізоотичної комісії при Кабінеті Міністрів України забезпечуються необхідними засобами зв`язку. Під час виконання службових обов`язків членам Державної надзвичайної протиепізоотичної комісії при Кабінеті Міністрів України надається право позачергового користування міжміським телефонним зв`язком, використання спеціалізованих транспортних засобів ветеринарної медицини. Командировочні та телефонні витрати при цьому відшкодовуються за рахунок коштів, що виділяються на проведення протиепізоотичних заходів.

Державні надзвичайні протиепізоотичні комісії створюються також в Автономній Республіці Крим, областях, містах і районах.

Положення про державні надзвичайні протиепізоотичні комісії затерджує Кабінет Міністрів України.

РОЗДІЛ VII
ФІНАНСУВАННЯ ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІВ І УСТАНОВ ДЕРЖАВНОЇ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

Стаття 33. Фінансування та матеріально-технічне забезпечення органів і установ державної ветеринарної медицини

Фінансування та матеріально-технічне забезпечення органів і установ державної ветеринарної медицини, сплата внесків до Міжнародного епізоотичного бюро та інших міжнародних організацій здійснюються за рахунок коштів Державного бюджету України і місцевих бюджетів, а також за рахунок позабюджетних коштів.

Позабюджетними джерелами фінансування органів і установ державної ветеринарної медицини та оплати праці їх працівників є:

надходження від підприємств, установ, організацій та громадян за виконання робіт за договорами і за надання платних послуг;

сорок відсотків суми адміністративних штрафів, які накладаються державними інспекторами ветеринарної медицини, спрямовуються на розвиток матеріальної бази системи державної ветеринарної медицини;

добровільні внески підприємств, установ, організацій і громадян;

інші джерела, не заборонені законодавством.

Стаття 34. Фінансування протиепізоотичних заходів

Заходи щодо запобігання і ліквідації інфекційних захворювань тварин, лабораторно-діагностичні та радіологічні дослідження харчових продуктів і сировини тваринного і рослинного походження, дослідження на трихінельоз, інші ветеринарно-санітарні та протиепізоотичні заходи (за переліком, що затверджує Кабінет Міністрів України), а також невідкладна ліквідація допомога у випадку загрози життю тварин здійснюються за рахунок відповідних бюджетних коштів і відрахувань від страхових платежів.

Стаття 35. Оплата послуг, що надаються закладами та організаціями ветеринарної медицини

Заходи щодо запобігання і ліквідації хвороб тварин (крім зазначених у статті 34 цього Закону), лікування хворих тварин, лабораторні дослідження, ветеринарно-санітарна експертиза продуктів і сировини тваринного і рослинного походження та всіх видів продукції на ринках (за винятком радіологічних досліджень та досліджень на трихінельоз) здійснюються згідно з тарифами за рахунок власників тварин, власників продукції тваринного і рослинного походження.

Оплата послуг спеціалістів ветеринарної медицини, які займаються ветеринарною практикою, за виконання обов`язкових або вимушених протиепізоотичних заходів згідно з переліком, що затверджується Кабінетом Міністрів України, провадиться за рахунок коштів Державного бюджету України або місцевого бюджету.

Тарифи на ветеринарні послуги затверджуються в установленому порядку.

Позабюджетні кошти, які надходять на рахунки установ державної ветеринарної медицини, не вважаються прибутком, не оподатковуються і використовуються на утримання установ ветеринарної медицини.

Розділ VIII
КАРАНТИН ТВАРИН

Стаття 36. Порядок встановлення карантину тварин

Карантин тварин у місцях виникнення карантинних захворювань встановлюється та скасовується рішенням уряду Автономної Республіки Крим, державної адміністрації області, міст Києва та Севастополя, району, міста на відповідних територіях, у господарствах і дворах за поданням відповідного державного органу ветеринарної медицини, а в межах однієї або кількох областей — рішенням Кабінету Міністрів України за поданням Державного департаменту ветеринарної медицини.

Про встановлення карантину тварин, його продовження та зняття головний державний інспектор ветеринарної медицини України повідомляє Міжнародне епізоотичне бюро, а у разі виникнення карантинних хвороб, спільних для тварин і людей, —головного державного санітарного лікаря України.

Перелік карантинних захворювань затверджується Кабінетом Міністрів України.

Карантин тварин встановлюється протягом доби після виявлення карантинних захворювань.

Попередні карантинні обмеження до прийняття рішення щодо встановлення карантину можуть бути введені приписом головного державного інспектора ветеринарної медицини району, міста, області або їх заступниками.

Орган, що прийняв рішення про встановлення карантину тварин, негайно повідомляє про це населення, а також підприємства, установи та організації, розташовані в карантинній зоні, і відповідні органи виконавчої влади суміжних районів та областей.

У рішенні про встановлення карантину вказується на обставини, що сприяли виникненню карантинного захворювання, визначаються межі карантинної та загрозливої зони, спеціальні ветеринарно-санітарні заходи, спрямовані на локалізацію і ліквідацію вогнищ небезпечних інфекційних захворювань тварин, а також тимчасові обмеження прав фізичних і юридичних осіб та покладаються на них додаткові обов`язки і затверджується план локалізації, ліквідації та профілактики захворювання.

Обов`язковому профілактичному карантину підлягають також усі тварини, які надходять у господарства для поповнення стада. Такі тварини утримуються в період карантину окремо у спеціально відведених, ізольованих місцях (карантинних пунктах) і піддаються ветеринарно-санітарному обстеженню, після закінчення якого з дозволу державного інспектора ветеринарної медицини допускаються в загальне стадо.

Тварини, що завозяться з-за кордону, підлягають профілактичному карантину в карантинному пункті під наглядом спеціалістів ветеринарної медицини протягом певного періоду, який визначається законодавством.

Стаття 37. Заходи, що здійснюються в умовах карантину тварин

У разі встановлення карантину тварин може вводитися повна або часткова заборона:

провозити або переганяти тварин через карантинну зону, ввозити в цю зону, вивозити (виводити) з неї тварин;

вивозити з карантинної зони продукти та сировину тваринного і рослинного походження, корми, у тому числі пересилати посилками і переносити ручним вантажем;

перегруповувати, переводити (перевозити) тварин у межах господарства карнатинної зони, а також використовувати спільні пасовища, місця водопою для хворих і здорових тварин;

доступу сторонніх осіб, тварин (у тому числі домашньої птиці) та транспорту на територію ферми і у тваринницькі приміщення, де встановлено карантин, крім обслуговуючого персоналу за умов додержання ним спеціального режиму;

проводити ярмарки, аукціони, семінари, виставки тварин, масові спортивні видовища, роботу ринків та інші заходи;

руху транспортних засобів в карантинній зоні;

заготівлі, торгівлі тваринами, продуктами і сировиною тваринного і рослинного походження в карантинній зоні.

На шляхах при в`їзді у населені пункти, на ферми виставляється охорона, сторожові або карантинні ветеринарно-міліцейські пости, встановлюються знаки, що вказують на об`їзні шляхи.

Вивезення тварин, продуктів і сировини тваринного і рослинного походження з карантинної зони дозволяється лише за рішенням Державної надзвичайної протиепізоотичної комісії при Кабінеті Міністрів України або відповідних комісій в Автономній Республіці Крим та при обласних державних адміністраціях.

Тварини, що загинули від інфекційних хвороб, гній, підстилка, залишки кормів, а також продукція, одержана від хворих тварин та тих, що утримувались разом, підлягають знешкодженню або утилізації відповідно до законодавства.

Господарське використання гною від хворих або схильних до захворювання тварин допускається лише у випадках, передбачених інструкцією про боротьбу із захворюванням, та після попереднього надійного знезараження.

На залізничних станціях, морських та річкових портах, пристанях, аеропортах, а також у господарствах чи на підприємствах, що знаходяться в карантинній або загрозливій зоні, припиняється вантаження та розвантаження тварин, продуктів і сировини тваринного і рослинного походження, кормів та іншої продукції, яка може бути носієм або фактором передачі інфекції.

Проводиться мобілізація та використання ресурсів і засобів підприємств, установ та організацій з некарантинованої зони з метою запобігання поширенню карантинних хвороб і ліквідації їх у первинних вогнищах зараження.

На час карантину може змінюватися режим роботи підприємств, установ та організацій, можуть вводитися інші необхідні зміни виробничої діяльності.

У виняткових випадках для здійснення карантинних заходів та ліквідації вогнищ епізоотії разом з органами внутрішніх справ, підрозділами Національної гвардії України, Служби безпеки України можуть залучатися військові частини Збройних Сил України відповідно до законодавства.

У разі встановлення карантину тварин на значній території (область або кілька областей) Кабінет Міністрів України може подавати Президенту України пропозицію про цільову мобілізацію на термін до двох місяців військовозобов`язаних спеціалістів, необхідних для ліквідації епізоотій.

Державні органи, підприємства, установи, організації, посадові особи та громадяни, діяльність яких пов`язана з виробництвом, переробкою, зберіганням, транспортуванням і торгівлею продуктами та сировиною тваринного і рослинного походження, кормів, інших продуктів та матеріалів, що можуть бути факторами передачі збудника інфекції, зобов`язані надавати в користування спеціально уповноваженим органам під час карантину тварин службові приміщення, необхідне обладнання, засоби зв`язку.

Стаття 38. Гарантії прав громадян і юридичних осіб

Особам, які постраждали внаслідок введення карантинного режиму або у зв`язку з проведенням робіт по ліквідації, профілактиці та попередженню карантинних хвороб тварин, відшкодовуються матеріальні збитки в порядку, встановленому законодавством.

Юридичні особи, майно і ресурси яких використовувались при ліквідації, профілактиці і попередженні розповсюдження карантинних хвороб, мають право на відшкодування завданих їм збитків у порядку і розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України.

РОЗДІЛ IX
ОСОБЛИВОСТІ ПРИВАТИЗАЦІЇ ЗАКЛАДІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ. ЛАБОРАТОРНА ДІАГНОСТИКА ЗАХВОРЮВАНЬ ТВАРИН

Стаття 39. Особливості приватизації закладів державної ветеринарної медицини

Заклади державної ветеринарної медицини (лікарні, дільниці, пункти, аптеки, склади, лабораторії, за винятком Державного науково-дослідного контрольного інституту ветеринарних препаратів і кормових добавок, Центральних, зональних, міжобласних, республіканської Автономної Республіки Крим, обласних державних лабораторій ветеринарної медицини, державних лабораторій ветеринарної медицини міст Києва та Севастополя, біологічних фабрик, державних лабораторій ветеринарно-санітарної експертизи на ринках) можуть приватизуватися в порядку, визначеному законодавством. При цьому приватизовані об`єкти не можуть бути перепрофільовані протягом десяти років.

Стаття 40. Лабораторна діагностика хвороб тварин, токсикологічна і радіаційна оцінка продуктів, сировини і кормів тваринного і рослинного походження

Лабораторну діагностику хвороб тварин, а також токсикологічну, радіаційну оцінку продуктів, сировини і кормів тваринного походження здійснюють Центральна, республіканська Автономної Республіки Крим, обласні, зональні, міжобласні, міські, міжрайонні та районні державні лабораторії ветеринарної медицини в порядку, визначеному Державним департаментом ветеринарної медицини.

Методичне забезпечення діяльності суб`єктів діагностичної мережі здійснює Центральна державна лабораторія ветеринарної медицини. Таку діагностику також можуть здійснювати науково-дослідні установи.

Спеціалісти Державної лабораторії ветеринарної медицини під час здійснення лабораторної діагностики хвороб тварин незалежні від будь-якого впливу.

Стаття 41. Виробництво засобів захисту тварин та засобів ветеринарної медицини

Засоби захисту тварин та засоби ветеринарної медицини можуть вироблятися суб`єктами підприємницької діяльності за наявності спеціального дозволу (ліцензії) і повинні відповідати діючим технічним умовам або стандартам.

Депонування вакцинних, актуальних і контрольних штамів мікроорганізмів здійснюється в Національному центрі штамів мікроорганізмів, який входить до складу Державного науково-дослідного контрольного інституту ветеринарних препаратів і кормових добавок, або в іншій установі у порядку, передбаченому законодавством. Положення про Національний центр штамів мікроорганізмів і порядок депонування штамів мікроорганізмів затверджується Кабінетом Міністрів України.

Контроль за якістю вироблених засобів захисту тварин та засобів ветеринарної медицини здійснюється Державним департаментом ветеринарної медицини або уповноваженим на це іншим органом.

РОЗДІЛ X
МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Стаття 42. Міжнародне співробітництво у сфері дії законодавства про ветеринарну медицину

Україна є членом Міжнародного епізоотичного бюро (МЕБ).

Міжнародне співробітництво України у сфері дії законодавства про ветеринарну медицину забезпечується:

участю в роботі міжнародних організацій, приєднанням до міжнародних договорів, уніфікацією нормативів і вимог щодо попередження заносу небезпечних хвороб тварин з території інших держав, експорту-імпорту тварин, тваринницьких продуктів і сировини;

узгодженням законодавства в галузі ветеринарної медицини, уніфікацією профілактичних та протиепізоотичних заходів, методів діагностики хвороб тварин, застосуванням імунобіологічних, біологічних, рослинних, хімічних, хіміко-фармацевтичних та інших ветеринарних препаратів;

здійсненням професійних та наукових контактів;

обміном інформацією про епізоотичний стан тваринництва.

Стаття 43. Повноваження Державного департаменту ветеринарної медицини

Державний департамент ветеринарної медицини представляє інтереси ветеринарної медицини України у межах своїх повноважень, а також у межах повноважень, наданих йому Кабінетом Міністрів України відповідно до законодавства.

Стаття 44. Міжнародні договори

Якщо міжнародними договорами, укладеними Україною, встановлені інші правила, ніж ті, що містяться у цьому Законі, то застосовуються правила міжнародного договору».

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
5 грудня 1996 року.
№ 566/96-ВР

У Погоджувальній групі з податкових законопроектів

Минулої п'ятниці Погоджувальна група, утворена на минулій сесії для підготовки й опрацювання внесених урядом та народними депутатами законопроектів, на основі яких має формуватися державний бюджет, завершила розгляд проекту змін і доповнень, поданого авторською групою урядовців до закону «Про податок на доходи фізичних осіб». З особливою гостротою говорилося про джерела виплати податку (стаття 20). Депутати висловили докір розробникам за «зрівняльний» підхід до оподаткування жителів села і міста і порадили доповнити статтю положенням, яке визначало б полегшені умови оподаткування селян.

Автори законопроекту погодилися з низкою запропонованих народними депутатами уточнень про механізм обчислення сукупного оподатковуваного доходу, забезпечення реалізації податкових зобов'язань, відповідальність осіб, уповноважених здійснювати утримання та сплату податку.

Далі розглядався проект закону «Про здійснення платежів на території України та порядок забезпечення податкових зобов'язань». Верховна Рада наприкінці грудня минулого року прийняла його в першому читанні, за винятком статті про порядок майнового забезпечення податку. Окремою постановою Кабінет міністрів було зобов'язано доопрацювати документ, врахувавши зауваження і пропозиції, висловлені народними депутатами, експертні висновки до нього та передбачивши судовий порядок накладення стягнень на майно підприємств, що мають прострочену заборгованість перед бюджетом.

Ситуація спростилася тим, що автори-розробники на цей час доопрацювали законопроект у цілому, в тому числі й не схвалену статтю, а зміни і доповнення до первісної її редакції письмово запропонував керівник Погоджувальної групи, заступник Голови Верховної Ради Віктор Мусіяка. За основу вирішили взяти відповідну статтю з доопрацьованого урядового варіанту — «Порядок безспірного стягнення коштів або майна за рішенням податкових органів». Відбулось його постатейне обговорення.

—Схоже, що у підсумку можемо мати майже готовим до другого читання проект дуже важливого закону, — сказав перший заступник голови Комісії Верховної Ради з питань базових галузей і соціального розвитку регіонів Володимир Ємельянов. — Важливого з точки зору здійснення платежів до бюджету. В ньому визначається ліберальніший, ніж в інших країнах, порядок стягнення коштів або майна за рішенням податкових органів.

1 лютого народні депутати аналізували статтю 4 — «Порядок безспірного стягнення коштів або майна за рішенням податкових органів» з доопрацьованого урядом проекту. Прискіпливо уточнювались кожна правнича норма, кожне положення, формулювання.

—А в цілому, — зазначив член Комісії Верховної Ради з питань фінансів і банківської діяльності Валерій Альошин, — розділ сформульовано кваліфіковано. Він в основному відповідає реальному стану справ у нашій економіці і враховує прийнятий досвід зарубіжних країн. Це засвідчує вступ, в якому сказано, що «... безспірне стягнення коштів підприємства-боржника за рішенням податкових органів здійснюється як примусовий захід покриття заборгованості.., визначеної на підставі... документальних та матеріальних перевірок... підприємства відповідними податковими органами або на підставі розрахунків.., самостійно наданих податковому органу таким підприємством». Тут ставиться мета оптимально поєднати державне регулювання і демократичні засади в господарському управлінні.

Народні депутати знову наполягли на визначенні окремого механізму стягнення податків з підприємств-боржників в АПК.

—Нехтування думки з цього приводу безпосередньо трудівників збанкрутілої структури може межувати з порушенням прав людини, — переконаний член Комісії з питань фінансів і банківської діяльності Володимир Немировський. — Адже не враховуватиметься ситуація стосовно працевлаштування вивільнених трудівників, впливу цього фактора на загальне соціальне становище населеного пункту. Особливо якщо йдеться про віддалене селище або село з кількома, а то й одним підприємством. А проректор Академії управління, бізнесу та права (Дніпропетровськ), доктор економічних наук Микола Чередниченко вважає:

—Питання про неплатоспроможність взагалі будь-якого підприємства має насамперед вирішувати колектив його власників, погоджуючи свої дії з органами влади на місцях.

Учасники засідання порекомендували доповнити законопроект положеннями, які визначали б причетність до рішення щодо банкрутства сільськогосподарських структур органів місцевого самоврядування. Їм можна делегувати право клопотання про списання, відстрочення або сплату у розстрочку податкових зобов'язань.

Група схвалила ряд зауважень до погоджуваної статті заступника Голови Верховної Ради Віктора Мусіяки, порекомендувавши внести їх у законопроект.

Народні депутати також проаналізували зауваження й пропозиції до проекту закону «Про податок на нерухоме майно (нерухомість)». Група погодилася з тим, що в документ закладено прогресивну ідеологію. Наприклад, для фізичних осіб передбачаються пільги, якими з числа платників виводиться абсолютна більшість населення, що має у власності будинки або квартири. Скажімо, пропонувалося, щоб сім'я з трьох осіб, маючи житло площею до 100 кв. м у місті і навіть трохи більше — в селі, зовсім звільнялася від податку і щоб його не стягували у разі, коли він становить два неоподатковуваних мінімуми. За високими ставками обкладатиметься майно скоробагатьків.

У дискусіях узяв участь віце-прем'єр-міністр Віктор Пинзеник.

Цього тижня група продовжує роботу.

Прес-служба Верховної Ради України.

Борець з ... вітряками? Поки що

Якому бути Закону України про «омбудсмена» — Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини?

За останнє десятиліття в Європі пройдено довгий шлях і проведено значну роботу зі створення системи захисту прав людини. Це оцінюється на рівні і міжнародного права, і внутрішньодержавного багатьох країн. Важко уявити, що держава, яка нехтує права своїх громадян, може бути членом Європейської співдружності. Широке розповсюдження інституції омбудсмена в західноєвропейських державах пов'язане з усвідомленням того, що поряд з законодавчим закріпленням прав людини необхідні дійові механізми їх реалізації, а також нові засоби вдосконалення адміністративних і правових систем, встановлення контролю за виконанням законів.

У державах «молодої» демократії — колишніх країнах соціалістичного табору та в деяких нових незалежних державах колишнього Радянського Союзу — виявляють зацікавленість до інституту омбудсмена як до одного з найефективніших засобів несудового (неадміністративного) захисту прав людини.

З прийняттям нової Конституції України завершено дебати навколо питання про необхідність омбудсмена. Основний Закон гарантує право громадянам на звернення до цієї інстанції; призначення Уповноваженого з прав людини в одній особі парламентом — Верховною Радою України; право звернення самого Уповноваженого з прав людини до Конституційного суду України. Цей перелік вичерпує ті орієнтири, що дає нам Конституція України. Тобто, з одного боку, формально-юридично визначилися, а от у повноваженнях — ні.

З наявного у світі різноманіття омбудсменів можна виокремити деякі загальні та характерні цій інституції риси, обмежившись виключно так званим «парламентським омбудсменом».

Це — персоніфікована інституція, яка здебільшого вибудовує свій авторитет і вплив на персональному авторитеті. Уповноважений не має примусової сили, «його сила — в його слабкості» — в силі переконання.

Омбудсмена обирає законодавчий орган. Це забезпечує високий рівень його легітимності. Законом (особливо в державах молодої демократії) йому надають гарантії персональної недоторканності та незалежності.

Цей орган стоїть поза трьома традиційними гілками влади, не входить до жодної з ієрархічних систем і сам не є такою.

Строк його повноважень збігається в часі з періодом одного скликання парламенту, а за потреби може перевищувати цей термін. Для забезпечення вищого рівня (безспірності) легітимності в деяких країнах обирають двома третинами голосів.

Уповноважений з прав людини не може суміщати свою посаду з іншою службовою чи громадською діяльністю.

Інститут може бути представлений однією особою або кількома з розмежуванням захисту прав людини за їх специфікою. Це розмежування можливе між омбудсменом та його заступниками або шляхом обрання уповноважених для захисту прав людини за їх специфікою.

У державах з децентралізованою системою управління, крім «центральних» омбудсменів, регіональні представницькі органи обирають своїх уповноважених, які здійснюють діяльність з нагляду за дотриманням прав людини адміністраціями регіону або з окремих прав, наприклад, права споживачів, права пенсіонерів, права пацієнтів і таке інше.

Діяльність незалежних судів, як правило, не входить до компетенції омбудсмена, до його юрисдикції.

До Уповноваженого з прав людини мають право звертатися громадяни держави і особи без громадянства, іноземці, які перебувають на території цієї держави. Омбудсмен у своїй діяльності покладається на власний розсуд в межах законодавчого поля, має право доступу до будь-якої інформації адміністрацій, для нього немає обмеження щодо таємності.

Він забезпечується прямим незалежним бюджетним фінансуванням.

Утворення інституції (установи-органу) Уповноваженого Верховної Ради з прав людини не повинно супроводжуватися змінами в чинних правозахисних чи правоустановчих структурах.

Важлива також політична незалежність персони омбудсмена.

Здебільшого він має право звертатися до законодавчого органу з пропозиціями про усунення суперечностей у законодавстві, які прямо або опосередковано можуть бути причиною порушення прав людини. Омбудсмену надається право критики та власного тлумачення законів, а в деяких випадках і Конституції, хоча ці тлумачення не мають обов'язкового характеру. Він також робить висновки щодо проектів законів та інших законодавчих актів.

Крім щорічних доповідей про свою діяльність, що надсилаються законодавчому органу, омбудсмен, зазвичай, звертається до громадськості, сприяючи правовому вихованню населення.

Висловлюючи свою думку, він керується не лише буквою, а й духом закону, власними уявленнями про людяність і справедливість.

Перевагою правозахисної діяльності омбудсмена є й те, що звернення до нього не потребує жодної спеціальної форми і здебільшого не передбачає ніякої платні. Після вивчення звернення, заяви, скарги Уповноважений висловлює свою думку, своє бачення конфліктної ситуації, а також дає рекомендації для усунення причин, що призвели до конфлікту, або недоречностей, які, зазвичай, враховують адміністрації.

Усі ці та інші особливості діяльності омбудсмена роблять цю інституцію оперативною, ефективною, дешевою та простою у розв'язанні проблем захисту прав і свобод людини.

Досвід діяльності омбудсмена у Польщі, Угорщині, який певною мірою відрізняється від «класичного» західноєвропейського, необхідно врахувати в пошуку оптимальної моделі Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, поєднавши його із західноєвропейським.

Утім, зважаючи на юридичні й адміністративні реалії, що склалися у зв'язку з прийняттям нової Конституції, можливість тільки поступової реалізації проголошених у ній прав; умови специфічного трансформаційного періоду прокуратури, системи судочинства, системи адміністративного управління; проблеми, що вже виникають через внутрішні суперечності Конституції, запровадження інституту Уповноваженого, ефективність його діяльності видаються проблематичними.

Мабуть, за цих умов краще, щоб Уповноважений не провадив справу, а розглядав заяву; не перевіряв установи, підприємства, організації, об'єкти, а, відвідуючи їх, давав би тільки рекомендації, а не вказівки чи приписи; лише висловлював свою думку, бачення шляхів розв'язання наявної проблеми, вносив би свої пропозиції.

У зв'язку із значною кількістю порушень закону з боку громадянина і з боку адміністрації, відсутністю механізму правозахисту, — для уникнення дискримінації цієї інституції, — бажано обмежити її юрисдикцію і у часі, і в правовому просторі на першому етапі діяльності. Бо Україна зволікає з приєднанням до міжнародних угод про гарантії захисту прав людини, має місце недосконалість та недостатність власної внутрішньої правової бази, передусім процедурно-регламентувальних законів, на які міг би спиратися Уповноважений у своїй повсякденній роботі.

До теперішнього часу прийнято і введено в дію лише Закон України «Про звернення громадян». На мою думку, до прийняття закону «Про Уповноваженого Верховної Ради з прав людини» необхідно було б ухвалити, наприклад, такі закони: «Про оскарження у суді дій і рішень, що порушують права і свободи громадянина», «Про захист прав і свобод людини в Україні».

Підкреслюючи необхідність та доцільність утворення інституції Уповноваженого Верховної Ради з прав людини для України, хотілося б застерегти від безпідставних ілюзій: це не є «палочка-стукалочка», він не зможе виконувати функції, покладені на судові чи адміністративні органи. Він не має змоги миттю встановити справедливість для всіх багатостраждальних громадян України, усунути недоречності й суперечності в законодавстві, ліквідувати бюрократію і зволікання, хабарництво, свавілля, прорахунки, безсистемність. Але тільки йому властивими засобами за правильного розуміння суті цієї інституції, передусім владними структурами, він зможе сприяти подоланню негативних явищ у нашій державі, встановленню громадянського суспільства.

Михайло ТОВТ,
народний депутат України.

Ексклюзив

Аслан Масхадов: «Чечня — суб'єкт Аллаха»

Із досьє редакції

Новий президент Чеченської Республіки Ічкерія Аслан Масхадов народився 21 вересня 1951 року в Карагандинській області Казахської РСР, куди 1944 року було депортовано його народ. На історичну батьківщину — в село Зебір-юрт Надтеречного району — родина повернулася 1957 року. Закінчив Тбіліське артилерійське училище і Військово-артилерійську академію ім. Калініна в Ленінграді. У Південній групі радянських військ в Угорщині служив командиром дивізіону, начальником штабу полку, командиром артилерійського полку. У 1976—92 роках перебував на службі в Прибалтійському військовому окрузі. У грудні 1992 року подав у відставку і прибув у Грозний, де наказом Дудаєва був призначений першим заступником начальника головного штабу Збройних сил Чеченської Республіки, а в червні 1994 року начальником. Одружений. Має двох дітей. Син Анзор із перших днів російської агресії воював у лавах народного ополчення. Доньці Фатімі 13 років.

Аслан Масхадов нагороджений орденом Ічкерії «Честь нації» за № 1.

—Пане Масхадов, вітаю вас із перемогою на президентських виборах. Результати голосування справді засвідчили всенародну довіру до вас. Однак, даруйте, є кілька моментів, які не можуть не викликати певної настороги. Чому вашу кандидатуру так гаряче підтримала опозиція, чому не приховує своєї прихильності до вас Москва, називаючи саме Масхадова прибічником надзвичайних компромісів? Ви припускаєте зміну статусу республіки?

—Я бачу нашу республіку незалежною ісламською державою, суб'єктом міжнародного права і жодних змін у питаннях статусу Чечні не припускаю. Моя принципова позиція була й залишається: Чечня — суб'єкт Аллаха! А показна прихильність до мене кремлівських політиків —чергова провокація, спроба розсварити Масхадова з соратниками. У мене є інформація про те, що російські спецслужби давали вказівки опозиціонерам голосувати за мою кандидатуру, цим самим створюючи образ проросійського, лояльного до Кремля Масхадова. Автори провокації помиляються, президент Масхадов ніколи не здасть завойованих народом кров'ю позицій. Я з усмішкою стежу за коментарями російських засобів масової інформації.

—За Хасав'юртівськими угодами, статус Чеченської Республіки має визначитися через п'ять років...

—Я вважаю, що це питання можна порушувати, не чекаючи відведеного терміну, і добитися незалежності де-юре.

—Напередодні виборів ви заявили, що впевнені у власній перемозі. Звідки ця впевненість?

—Розумієте, люди втомилися від війни, від радикалізму інших — щиро шанованих мною —претендентів. У мені виборці бачать непоступливого, але гнучкішого політика, який зможе дипломатичними методами досягти того, що дається кров'ю.

—Ви не припускаєте «афганського варіанту» після цих виборів?

—Я все зроблю, щоб цього не допустити. Та й інші лідери добре розуміють, що «афганський варіант» — найкращий подарунок Москві. Ні, ми володіємо методами забезпечення стабільності. Передайте в Україні, що чеченці не заплямують своєї честі братовбивчою війною.

—Економіка республіки повністю зруйнована війною. Ви розраховуєте на нафтові ресурси, коли запевняєте в можливості її прискореної відбудови?

—Нафта — справді основа нашого багатства, вичерпувати її нерозумно. Правильне й раціональне використання нафтових ресурсів республіки обіцяє нам оптимістичну перспективу у відбудові економіки, в поліпшенні добробуту народу.

—Сьогодні на вулицях майже не видно неозброєних людей...

—Наявність величезної кількості зброї в руках — природний наслідок війни. Така ось гірка реальність... Запевняю вас, невдовзі буде прийнято відповідні закони, що регламентуватимуть право носіння і зберігання зброї. Заходи за дотриманням цих законів обіцяю найжорсткіші. Тут поблажливості ні до кого не буде.

—Ви сказали, що бачите Чечню ісламською державою. Що це по-вашому означає?

—Ми будуватимемо чеченську ісламську державу з урахуванням національних особливостей, традицій, звичаїв, котрі століттями вироблялися в народі і ґрунтуються на законодавчій базі шаріату. Але я проти механічного перенесення державного устрою будь-якої мусульманської країни. Наш народ цього не сприйме. Враховуючи важливість цього питання, всі основні положення майбутнього державного устрою Чечні узгоджені мною з Радою улемів і Муфтіятом ЧРІ.

—Російське телебачення натякнуло на сабантуй, який ви влаштували на честь перемоги...

—Ніякого сабантую в російському розумінні не було. У нас президенти не шанують чарку. Тим, хто «натякає», час уже вивчити наші закони. Тим більше, що нині в Чечні уразa. Звичайно, всіх, хто прийшов мене привітати, за чеченським звичаєм запросили до столу. Але ви ж самі бачите, що нині на наших столах...

Інтерв'ю взяла Людмила КОХАНЕЦЬ.

Під нові вибори — новий виборчий закон

Хоча до чергових виборів в український парламент та органи місцевого самоврядування залишається ще більше року, однак чимало політичних партій по суті вже почали свій передвиборчий марафон, не чекаючи офіційного старту.

Зрештою, і Верховна Рада України прийняла в першому читанні проект нового закону про вибори народних депутатів.

Відразу ж слід зазначити, що в ньому знайшли своє відбиття чимало положень проекту закону «Про вибори народних депутатів України», розробленого за ініціативою ХДПУ і внесеного на розгляд парламенту ще в 1995 році.

Затим до Верховної Ради протягом 1995—1996 років надійшов іще ряд законопроектів із цього питання.

Практично майже всі вони концептуально не відрізняються, оскільки в них закладається змішана виборча система, згідно з чим половина складу Верховної Ради має обиратися на основі мажоритарної виборчої системи (по одномандатних округах, на які поділяється вся Україна), а друга половина — за пропорційною виборчою системою (по багатомандатному загальнонаціональному виборчому округові за партійними списками кандидатів у депутати, складеними політичними партіями або їх об'єднаннями — виборчими блоками).

Такий порядок проведення виборів, у разі його запровадження в Україні на належній науковій, правовій та організаційній основах, сприятиме політичному структуруванню нашого суспільства, становленню тих політичних партій, які користуються найбільшою підтримкою в основній масі народу, зміцненню зв'язків депутатів із цими партіями, що забезпечує передусім пропорційна виборча система, і разом з тим не порушить тих традиційних зв'язків депутатів з виборцями, населенням відповідних територіальних виборчих округів, які забезпечує мажоритарна виборча система. Треба сподіватися, що цей порядок дозволить у перспективі мати політично структурований парламент із організованою в коаліцію більшістю та конструктивною опозицією, тобто законодавчий орган, здатний працювати більш ефективно.

Щодо законопроекту, прийнятого парламентом за основу, то в ньому суттєво змінено (у порівнянні з діючим виборчим законом України) порядок визнання виборів такими, що відбулися, а кандидата в депутати, який балотується по мажоритарному виборчому округу, — обраним. Цей порядок, у разі його втілення в життя, дасть можливість проводити вибори в мажоритарних виборчих округах, як правило, в один тур, а отже, з мінімальними витратами.

У деяких законопроектах порівняно з діючим виборчим законом пропонується суттєво змінити порядок формування виборчих комісій усіх рівнів, зокрема окружних. Нам видається, що склад цих комісій має затверджуватися не головами обласних, Київської і Севастопольської міських державних адміністрацій, а відповідними радами, які сьогодні є, по-перше, представництвом населення вказаних адміністративно-територіальних одиниць, тобто самих виборців, і, по-друге, ареною співробітництва різних політичних партій.

Що ж стосується дільничних виборчих комісій, то їх склад має затверджуватися відповідними органами місцевого самоврядування — сільськими, селищними, міськими радами або їх виконавчими органами, як це передбачено діючим законом.

Аргумент: справа організації і проведення виборів повинна бути в руках не державного виконавчого апарату, а по можливості в руках самого населення та його повноважного представництва. Це, як відомо, є важливою засадою демократизму будь-якої виборчої системи.

У своєму законопроекті ХДПУ пропонує, щоб склад Центральної та окружних виборчих комісій формувався із представників політичних партій, які беруть участь у виборах.

Сьогодні майже ні в кого немає сумніву, що право висувати кандидатів у депутати має належати, по-перше, громадянам України і, по-друге, політичним партіям та їх об'єднанням — виборчим блокам. Залишається спірним лише механізм реалізації громадянином України свого права на самоврядування. Ми вважаємо, що це право має реалізовуватися громадянином не безпосередньо, а на зборах виборців, що скликаються за територіальною чи виробничою ознаками. Це не обмежить прав людини, проте стане надійною гарантією перевірки того, що її намір участі у виборах має під собою серйозну основу.

Викликають принципові заперечення пропозиції, згідно з якими вибори по багатомандатному загальнонаціональному виборчому округові мають проводитися тільки в один тур, а в разі, коли більше 3 чи 5 відсотків голосів отримано менш ніж двома партіями (виборчими блоками), вибори в окрузі вважаються такими, що не відбулися, і чисельний склад Верховної Ради цього скликання зменшується вдвічі.

Вважаємо, що оскільки чисельний склад Верховної Ради України встановлений Конституцією, він не може змінюватися залежно від результатів виборів. Впевнені, що у зазначених вище випадках у загальнонаціональному виборчому окрузі мають бути призначені повторні вибори.

Нам видається також, що слід було б установити ту норму явки виборців на вибори, яка є підставою для визнання їх дійсними — скажімо, не менше 25 %, як це зроблено в новому виборчому законі Російської Федерації.

До речі, проект ХДПУ пропонує визнавати вибори такими, що відбулися, якщо в них узяло участь не менше 25 % від кількості виборців, внесених до списків у даному виборчому окрузі. А кандидат у депутати є обраним, якщо він одержав на виборах більше голосів, ніж інші кандидати, але не менше 5 % голосів від загальної кількості зареєстрованих виборців.

Що ж до повторного голосування, то обраним слід вважати того кандидата в депутати, який одержав більше голосів відносно інших кандидатів за будь-якої явки виборців. Такий порядок виборів сприятиме тому, щоб проводити їх, як правило, в один тур з мінімальними витратами. Слід зазначити, що зниження процента явки виборців з 50 до 25 відсотків зовсім не є звуженням демократичних засад виборів, а навпаки, оскільки за Конституцією участь у виборах — лише право, а не обов'язок громадян.

Нова Конституція України передбачає позбавлення активного виборчого права лише громадян, визнаних судом недієздатними. Тому пропозиції про зупинення активного виборчого права для осіб, які за вироком суду утримуються в місцях позбавлення волі, нам видаються такими, що не відповідають Конституції.

Викликають принципові заперечення і пропозиції, щоб «скарги стосовно ЦВК мали подаватися до Верховної Ради або до Верховного суду України», а оскарження дій окружних, дільничних комісій — «до місцевої державної адміністрації або ради, які утворили дану комісію, або до районного чи міського суду». На наш погляд, ніхто, крім самих виборчих комісій та судових органів, не повинен давати оцінку законності дій виборчих комісій, а отже, втручатися у виборчий процес.

Є у Верховній Раді України і законопроект, розроблений лише під так звану пропорційну виборчу систему, а тому він може претендувати на роль альтернативного.

Такий порядок проведення виборів, у разі його запровадження в Україні, безумовно сприятиме політичному структуруванню нашого суспільства, становленню тих політичних партій, які мають найбільшу підтримку в основній масі народу, зміцненню зв'язків депутатів із цими партіями, проте не сприятиме зміцненню уже традиційних зв'язків депутатів із виборцями, зв'язків, які сьогодні забезпечує мажоритарна виборча система. Ось чому проведення в Україні виборів за змішаною (мажоритарною пропозицією) виборчою системою нам видається більш доцільним.

У проекті закону про вибори, прийнятому парламентом за основу, передбачено висунення кандидатів у депутати по багатомандатному загальнонаціональному виборчому округові як політичними партіями, так і блоками. Ми не заперечуємо у принципі проти утворення виборчих політичних блоків — це справа кожної політичної партії. Стосовно ж Християнсько-демократичної партії України хочу зазначити таке: ХДПУ не проти співпраці й координації дій з будь-якою демократичною партією у ході виборчого процесу, але ми усвідомлюємо й те, що коли політична партія увійде до виборчого блоку, то вона втрачає право на самостійне висунення окремого списку кандидатів у депутати. Значить, партія втрачає своє політичне обличчя, що не сприятиме розвиткові й зміцненню самої партії. ХДПУ є достатньо сильною, структурно розвинутою політичною партією, здатною самостійно виборювати власний список кандидатів у депутати як по загальнонаціональному виборчому округу, так і кандидатів від партії в одномандатних виборчих округах. Якщо комусь здається, що блокам політичних партій легше завоювати симпатії виборців, то він глибоко помиляється, оскільки, вступивши у блок не з тим, з ким потрібно, можна втратити більше, ніж здобути, або ж узагалі втратити все.

У зв'язку із проблемою висунення кандидатів у депутати не можна не звернути увагу, що в законопроекті, схваленому Верховною Радою в першому читанні, містяться положення, які є прямим втручанням у внутрішню діяльність політичних партій. Ідеться, зокрема, про надмірно детальну регламентацію порядку проведення зборів (конференцій) регіональних відділень партії, їх кворуму, самого порядку обговорення кандидатур та голосування і т. д., що, безперечно, зайве, оскільки ці питання регламентуються статутом партії.

Дуже важливо, на на[ш] погляд, з огляду на практи[ку] проведення виборів, численні порушення закону, особливо з боку виборчих комісій усіх рівнів, посилення судового контролю за належним проведенням виборів. Такий контроль слід покласти на Верховний суд. Він же за поданням Центрвиборчкому має оголошувати результати виборів, а також приймати остаточне рішення за скаргами на рішення Центрвиборчкому про визнання виборів недійсними чи такими, що не відбулися.

Сподіваємося, що парламент України найближчим часом прийме новий виборчий закон, а це дасть змогу політичним партіям вчасно і належно підготуватися до виборчого старту. Щодо Християнсько-демократичної партії України, то ми активно працюємо над підготовкою своєї виборчої програми, планом відповідних передвиборчих заходів тощо. Ми переконані, що виборці України підтримають кандидатів у депутати від ХДПУ, яка представляє інтереси всіх верств населення й ідеологія якої є найгуманнішою та найсправедливішою.

Народні депутати України, члени ХДПУ;
Валерій БАБИЧ,
Микола БАЙРАК,
Сергій БУРЯК,
Віктор ХУДОМАКА;
голова ХДПУ
Віталій ЖУРАВСЬКИЙ.

Шевальє в Азовсталівському королівстві

За 35 років у санаторії-профілакторії маріупольського металургійного комбінату «Азовсталь» оздоровилося 70 тисяч металургів.

Щороку 3 тисячі азовсталівців і 200 дітлахів, які відпочивають у таборі «Орля», можуть пройти в профілакторії повний курс лікування, не виїжджаючи з міста. Працівники комбінату сплачують лише 10 відсотків вартості путівки, а для дітей та пенсіонерів вона коштує всього 15 грн. 20 коп. 20 відсотків путівок видають малозаможним безкоштовно.

До послуг хворих — двадцять спеціалізованих кабінетів, обладнаних сучасною медичною технікою. Електросвітлолікування, оксигенотерапія, теплолікування, спелеотерапія, а також соляні, перлинні, хвойні та йодобромні ванни, водний та механічний масажі, — ось неповний перелік того, що пропонують пацієнтам місцеві медики.

П'ять років тому головний лікар профілакторію Ірина Булянда дізналася про ефективний метод лікування різних патологій за допомогою мікрохвильової резонансної терапії (МРТ), розроблений доктором фізико-математичних наук, директором науково-дослідного центру квантової медицини «Відгук» Сергієм Ситьком. Автора розробки король Бельгії удостоїв найвищої нагороди — Золотого хреста та звання шевальє Бельгійського королівства — за лікування бельгійських хворих.

— Мікрохвильова резонансна терапія — це медицина XXI століття, вона заснована на розумінні природи життя, — розповідає Ірина Яківна,— тому ми вирішили впровадити цей метод в «Азовсталь».

Тамара ГРЕЧКО.

На знімку: момент зцілення.

Фото Алли ЛАВРИНЕНКО.

Мертва вода

У місті Турка Львівської області зареєстровано спалах дизентерії Флекснера. Причина захворювання — вживання нехлорованої питної води, яка потрапила до водогону внаслідок пошкодження хлораторної установки.

Щороку від інфекційних хвороб в Україні потерпає чверть наших співгромадян, і більшість із них — через незадовільну якість питної води. Торік державною службою санітарно-епідеміологічного нагляду зупинено експлуатацію 1345 водопроводів, порушення санітарно-гігієнічних норм виявлено на кожному п'ятому водогоні.

Ганна ЛИХОВА.

Нова надія

Центр реабілітації дітей-інвалідів відкрито при Луганській фізіотерапевтичній поліклініці. На її території б'є джерело йодобромної хлоридно-натрієвої води, яку застосовують для лікування захворювань центральної нервової системи та опорно-рухового апарату. Одночасно тут використовують грязі, озокерит, масаж, голкотерапію, лікувальну фізкультуру.

За рік у центрі проходять лікування 250 дітей, хворих на церебральний параліч.

Місцевий масштаб

На знімку: сеанс лікувальної фізкультури.

Фото Вадима ЛІСНОГО (ДІНАУ).

Заощадливість по-українськи: холодна ванна на двох

Важко повірити, але і в Великобританії колись була енергетична криза, і газети тих часів рекомендували мешканцям туманного Альбіону приймати одну ванну на двох. У кулуарах підсумкової колегії Держжитлокомунгоспу хтось із колег-журналістів жартома запропонував запровадити цей захід в Україні – якщо не з економічних міркувань, то хоча б з метою підвищення народжуваності.

Комунальна — третя за споживанням електроенергії галузь народного господарства України. На жаль, наші будинки й надалі «опалюють» небо і землю — з причини їх низьких теплозахисних властивостей через стіни й вікна втрачається 30-40 відсотків теплової енергії, а коштів на реконструкцію житла немає. Примусити квартиронаймачів заклеювати вікна теж не так просто: впровадження лічильників теплової енергії, як, до речі, й лічильників води та газу, просувається мляво. За словами голови комітету Георгія Онищука, і сьогодні, всупереч чинному законодавству, будівельники за звичкою здають нові будинки без засобів обліку. Дякувати Богові, хоч взагалі здають.

Задосить скарг і нарікань на якість комунальних послуг. Як повідомив на колегії міністр з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи Валерій Кальченко, близько 60 000 українців святкували Новий рік без тепла (дані за період з 27 грудня 1996 по 6 січня 1997 року). Дехто святкував також без світла – відімкнення електроенергії стали для нас звичним явищем.

Значна частина теплотрас перебуває нині в аварійному стані — лише в Житомирі капітального ремонту потребують 120 км тепломереж із 500 наявних. Утім, холодний душ ллється не тільки на голови споживачів. Комунальники не боги, вони, звичайно, можуть робити дива, але за відповідну плату. Торік заборгованість споживачів за вже надані послуги становила загалом по галузі 1 млрд. 800 млн. грн. Отримавши від Верховної Ради тимчасову амністію, майже половина наших співгромадян взагалі не вважає за потрібне вчасно розраховуватися за комунальні послуги.

Свої сподівання працівники житлово-комунального господарства пов'язують з наближенням тарифів на свої послуги до їх собівартості. Втім, навряд чи зрозуміють їх споживачі, що по півроку не отримують зарплати. Навряд чи зарадить комунальникам і уряд. У цій ситуації втішають тільки синоптики: лютий обіцяє бути поблажливим.

Ганна РОМАНЦОВА.

Фотофакт

З турботою до сиротинця

У будинку дитини «Берізка» відбулася доброчинна акція, яку ініціювали християнська група «Глостершир Київлінк» та Свято-Михайлівська православна громада. Вони привезли малятам іграшки та солодощі.

Як розповіла керівник групи Катерина Кольченко, благодійна лінія вже четвертий рік зв'язує англійське графство Глостершир та Київ. Нещодавно на її адресу надійшло майже 800 м'яких іграшок та дитячі речі для сиріт і дітей-інвалідів від подружжя Рона та Дженні Норс. В їхній родині сталося велике горе: вони втратили єдиного сина. В пам'ять про дитину Рон та Дженні зібрали подарунки для київських дітей-сиріт. Їм допомогли англійські педагоги Клер Сміт та Жан Олівер.

Піклування добрих людей дає змогу «Берізці» вижити в ці нелегкі часи. Адже медсестри, няні, санітарки, лікарі та вихователі, які тут працюють, місяцями не отримують зарплатні. Бувають проблеми з постачанням,

У «Берізці» живуть більш як 130 малюків. Найменшому з них — три тижні, найстаршому уже п'ятий рік. Потрапили вони сюди з пологових будинків, хоча є і знайдені у під'їздах та навіть на... смітнику. Більшість дітей мають захворювання центральної нервової системи, і лікують їх не лише медикаментами, але й ласкою, чуйністю, теплотою.

Вікторія РИБАЛКО.

Фото Володимира СТРУМКОВСЬКОГО (ДІНАУ).

Дах для гаврошів

Сирітство за живих батьків стало сьогодні мало не звичним явищем. Для дітей, котрих позбавили домашнього тепла «неблагополучні» тата й мами, домівкою стали завулки, підземні переходи, ринки і вокзали. Вулиця, поглинувши їх, — вихолодить, забруднить і спотворить дитячі душі.

Понад 700 бездоглядних дітей виявили кримські служби у справах неповнолітніх під час численних рейдів, проведених спільно з кримінальною міліцією. Їх підліковують, підгодовують, відмивають, та невдовзі знову помічають у тих же згграйках безпритульних.

3513 дітей перебуває нині на обліку в службах у справах неповнолітніх і в міліції автономії, 361 підліток вражений венеричними хворобами, 894—ВІЧ-інфіковані, з них 21 уже хворий на СНІД. Статистика надто похмура.

Уряд Криму ще минулої осені розробив тимчасове положення про притулки для неповнолітніх і приступив до їх створення. Подолавши величезні труднощі, відкрили їх у Сімферополі, Ялті, Бахчисараї, селищі Шолкіно Ленінського району. Незабаром розчинить двері республіканський притулок для неповнолітніх «Надія» у столиці автономії. За словами віце-прем'єра уряду Ігоря Іванченка та голови комітету у справах неповнолітніх Людмили Зайцевої, на черзі створення першого в Україні Центру медико-соціальної реабілітації — в Євпаторії.

Про те, як нелегко просувати цю справу, свідчить історія відвоювання приміщення для кримських гаврошів. Та хіба тільки кримських? Адже на півострів, де сонце лагідніше, а зима тепліша, їдуть безпритульні з усіх усюд. Більшість залишається у Сімферополі, де їх на вокзалі і виловлюють.

Дах і місце для «Надії» працівники республіканського комітету у справах неповнолітніх вишукували впродовж кількох місяців. Оглядали в основному занедбані дитячі заклади. Найкращим варіантом виявився дитсадок по вулиці Зої Жильцової, 18. Він перебував у віданні Міністерства оборони України, яке впустило сюди фірму «АІР». Комерсанти мали незабаром приватизувати все приміщення, нехтуючи нормами чинного законодавства, яке забороняє приватизовувати житлово-комунальні об'єкти, призначені для дитячих установ. Бізнесмени звільняти приміщення категорично відмовилися, заявивши, що документи на приватизацію будинку вже підготовлено. Не виявило співчуття до безпритульних і військове командування. Хтозна, як би повернулася справа, коли б не втручання прем'єр-міністра Автономної Республіки Крим Аркадія Демиденка і віце-прем'єра Ігоря Іванченка.

Нині тут вже закінчують капітальний ремонт, причому, будівельники, довідавшись про гуманне призначення будинку, вирішили опорядкувати його за півціни вартості робіт.

Утримання ж цього закладу бюджету автономії стане в 320 тисяч гривень на рік. З огляду на те, що програма «Діти Криму» (розроблена в рамках програми «Діти України») досі фактично не фінансується, це гроші чималі.

Втім, уже висловило готовність підтримати республіканський притулок керівництво Кримської дирекції акціонерно-комерційного банку «Україна» на чолі з його директором Валерієм Пробийголовою.

В Криму розбудовують мережу закладів соціальної реабілітації дітей. Як відомо, в 1990-му році в Сімферополі зачиняли спецшколу. Це був не вельми продуманий крок представників влади, адже такий заклад давав можливість малолітнім злочинцям уникнути в'язниці, отримати шанс на нормальне життя і навчання.

Нині виловлених на вулицях безпритульних теж будуть утримувати в теплі і добрі до остаточного визначення їх долі органами суду чи опіки. Одним постелиться шлях до дитбудинку, іншим — до школи-інтернату, а декотрим і до рідної домівки. Доки це здійсниться, в «Надії» дітей чекає навчання, змістовне дозвілля. І, за бажанням, праця в теплицях чи на кролефермі.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

На здобуття Державної премії України ім. Т. Шевченка

Маестро української опери

Моя перша зустріч з диригентом, народним артистом України І. Гамкалом випала на той час, коли тільки-но почала працювати у музичній редакції Українського радіо. Тоді щомісяця в ефір виходила передача «Музичний театр». І, мабуть, більшу частину її випусків вів саме Іван Дмитрович.

Пам'ятаю своє перше яскраве враження від його безмежної ерудиції й обізнаності у багатьох сферах музичного мистецтва. Звичайно, доводилося зустрічатися не тільки у студії, а й на репетиціях, до і після вистав. Пригадую, з яким захопленням маестро готувався до прем'єри опери М. Вериківського «Наймичка», присвяченої 170-річчю з дня народження Т. Шевченка. Згодом перші враження стали переконанням: серед сучасних українських диригентів саме І. Гамкало є найвідданішим і найпалкішим провідником української опери.

У його творчому доробку — постановки творів вітчизняних авторів від XVIII століття до сьогодення на сценах оперних театрів країни. Мабуть, шанувальники цього жанру бачили вистави у Львові — «Наталка-Полтавка» М. Лисенка в оперному театрі та «Вечорниці» П. Ніщинського в оперній студії, у Дрогобичі «Чорноморці» М. Лисенка, «Листи кохання» В. Губаренка — на сцені Палацу культури «Україна». У Національній опері — «Запорожець за Дунаєм» С. Гулака-Артемовського, «Тарас Бульба» М. Лисенка, «Катерина» М. Аркаса, «Купало» А. Вахнянина, «Милана» й «Арсенал» Г. Майбороди, «Богдан Хмельницький» К. Данькевича, «Прапороносці» О. Білаша і, нарешті, — перша сценічна версія опери А. Рудницького «Анна Ярославна».

«Прочитання музики А. Рудницького і прем'єра на сцені Національної опери України стало ще одним підтвердженням невмирущості й сили культури, яка, попри тотальне насилля, вижила й має великий потенціал до розвитку, до інтеграції в європейський інтелектуальний поступ», — читаємо в журналі «Музика» (1996 р. №2). Опера є символічним посланням з минулого в сьогодення. Автор передає його устами великого князя Ярослава, який закликає до діалогу між державами, народами, різними культурами у дусі взаємоповаги і взаємозрозуміння.

Пісенну красу і мелодійність музики А. Рудницького майстерно відтворив диригент І. Гамкало».

Ще одна цитата — вже про особистість маестро.

«Нам добре відомі багато імен діячів епохи Ренесансу і Просвіти, та чи знаємо ми тих, хто живе поруч з нами одним життям з країною? Говорячи про себе, вони ніяковіють, адже вважають, що просто не можна сидіти без діла. Це великою мірою стосується І. Д. Гамкала. Воістину, дух інтелігентства в нашій Вітчизні непереможний». («Зеркало недели», 6.04.1996 р.).

Чимало оперних шедеврів, записаних І. Гамкалом до Фонду Українського радіо, почули слухачі нашого суспільства і багатьох країн світу. Записи творів на платівках і телефільмах стали здобутком великої аудиторії меломанів. Вони почули невідомий шедевр «На русалчин великдень» М. Леонтовича, побачили у телеверсії «Наймичку» М. Вериківського та «Запорожець за Дунаєм» С. Гулака-Артемовського.

Значним внеском у відтворення величезної Шевченкіани стали такі роботи І. Гамкала, як кантата «Радуйся, ниво неполитая» М. Лисенка, симфонія-кантата «Кавказ» та кантата «Заповіт» С. Людкевича записані до фонду Українського радіо. До 175-річчя з дня народження поета була поставлена літературно-музична композиція «Сон» за симфонічними творами Б. Лятошинського і поезією Кобзаря, що пролунала у виконанні народного артиста України А. Паламаренка. До ювілею Л. ван Бетховена за підтримки Фонду сприяння розвитку мистецтв України І. Гамкало підготував вечір камерної музики в «Українському домі».

Такий довгий перелік назв може комусь здатися переобтяженим, але то лише дещиця із зробленого Іваном Дмитровичем на музичній ниві. Можна згадати й численні статті у популярних виданнях та енциклопедичних словниках, у тому числі «Українській енциклопедії», «Музичному енциклопедичному словнику», «Енциклопедії українознавства»... І. Гамкало — автор монографії, досліджень і статей українською, російською, німецькою та англійською мовами, надрукованих у багатьох газетах, журналах, альманахах.

Дебют маестро на оперній сцені відбувся 35 років тому у Львові. З того часу учень і продовжувач традицій української школи оперно-симфонічного диригування (М. Колесси, К. Сімеонова) працює над відтворенням шедеврів класичного оперного репертуару, але головною темою своєї творчості небезпідставно вважає саме українську національну оперу. Він ініціював відновлення на сцені Національної філармонії шедевру Д. Бортнянського «Сокіл» і взагалі постійно представляє концертні версії популярних і менш відомих оперних творів. Свій величезний професійний досвід передає учням, студентам Київського університету культури. Професор І. Гамкало виступав з лекціями у Київській консерваторії, вів диригентський курс в Едмонті (Канада).

Сьогодні Іван Дмитрович — один із провідних диригентів Національної опери, часто виступає на філармонійній сцені.

Його концерти пам'ятають у багатьох містах України, Росії, Румунії, Словаччини, Німеччини, Швейцарії, Франції, Нідерландів ... З 1992 року маестро представляє Україну у президії Європейської Академії музичного театру (Байройт-Віден), веде активну роботу у творчих спілках, редколегіях.

Якби мені довелося, скажімо, вибирати «диригента року», який був найактивнішим серед своїх колег торік, я не вагаючись назвала б прізвище народного артиста України, професора І. Гамкала.

Вікторія МУРАТОВА, музикознавець.

На знімку: йде робота над новою оперою Олександра Костіна «Роксолана і Сулейман». Зліва направо — І. Гамкало, концертмейстер К. Фесенко й О. Костін.

Фото Анатолія ФЕДОРЦЕВА.

Про що думає «Пані в капелюсі»?

У ХУДОЖНИКА Василя Гангура Божа іскра таланту щасливо поєдналась із селянською працелюбністю. Бо народивсь у роботящій родині в мальовничому гірському селі Копашневе на Закарпатті. В експозиції його останньої персональної виставки — понад 80 робіт, написаних у техніці акварелі й частина — пастелі. І майже кожна картина, представлена на вернісажі, стала для мене відкриттям знайомого і водночас незнайомого живописця Василя Гангура.

Знайомого, бо склалося так, що років п'ятнадцять тому його сяка-така майстерня була розташована у підвалі будинку, на першому поверсі якого мешкаю і я з сім'єю. Пригадую, лише виходив рано-вранці з хати, щоб відвести дітей до дитсадка, а Василь уже відчиняв двері підвалу. Надвечір'ям, бувало, виходив на кілька хвилин із свого «підземелля» ковтнути свіжого повітря і знову ставав до роботи. Часто-густо працював і в суботу. Єдине, що дозволить собі протягом вихідних, — показати цікавій дітворі, що день у день робить у підвалі цей бородатий дядько.

За молодих років віддавав перевагу графіці. Можливо, тому, що після Ужгородського училища закінчив ще й художньо-графічний факультет Одеського інституту художньо-видавничої графіки. І не без успіху. Бо невдовзі його кращі графічні роботи потрапили на престижні виставки. Але художник продовжував шукати себе у мистецтві. Експериментував не лише в техніці, а й у композиції, кольорах, символах... Не так заради ефекту, як для того, щоб досягти гармонії, органічного єднання з природою. Акварель, здавалося, найтонше, найвиразніше відображала стан його душі.

Відточена до вищого ступеня майстерність, талант і надзвичайна працелюбність, закоханість у природу —все це дає митцеві змогу писати картини, що викликають захоплення і подив. А ще відчуття казки, теплоти, чарівності. Саме такими видаються мені пейзажі «Село над річкою», «Ритми мого краю», «Кострінські коломийки», композиція «Настрій», «Симфонія дерева», «Сільські будні», «На сторожі замку Шемборна» та інші картини. Усі вони не лише збуджують емоції, а й створюють настрій, гармонію власної душі глядача, в якій до того щось звучало дисонансом.

Поперvах здається, що композиція «Барви літа» — то звичайне нагромадження метеликів, квітів, а придивишся — відчуєш тепло того літа, рідної землі, розмаїтий, але впорядкований у природі рух. У композиції «Політ» уже більше філософських нюансів. Дивись, як у синьому небі летять журавлі, думай, що хотів передовсім сказати автор, віддавши перевагу блакитно-жовтим кольорам. Тут уже Василь Гангур разом із нами мріє про політ рідної України у простір демократії, свободи, щасливого майбуття свого народу.

А про що замислилася «Пані в капелюсі»? Про коханого? Може, про своє життя, про власну долю? Це її таємниця. А водночас — і наша.

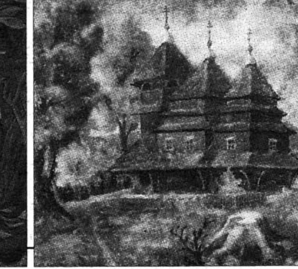
Отак від однієї роботи до іншої іде Василь Гангур шляхом філософських роздумів, узагальнень, щедро викладаючи пензлем частинку свого єства. Щоби нам ставало тепліше на душі.

Іван ТЕГЗА, журналіст.

Закарпатська область.

На знімках: художник Василь Гангур, його роботи «Сільські будні» і «На сторожі замку Шемборна».

Спорт

Київське свято в Москві

Футбол. Турнір «Кубок Співдружності-97». Москва. 1/2 фіналу. «Динамо» (Україна, Київ)—«Сконто» (Латвія, Рига) — 0:0 (пенальті — 4:1); «Спартак» (Росія, Москва)—«Копетдаг» (Туркменія, Ашгабад) — 1:1 (пенальті — 4:3).

Фінал. «Динамо» (Київ)—«Спартак» (Москва). 3:2 (0:1). 0:1 Титов, 26, 1:1 Белькевич, 49, 2:1 Шевченко, 52, з пенальті, 2:2 Тихонов, 81, з пенальті, 3:2 Белькевич, 85.

«Динамо»: Шовковський, Ващук, Головко, Дмитрулін, Хацкевич, Белькевич, Ребров, Калитвинцев, Беженар, Лужний, Шевченко.

«Спартак»: Нігматуллін, Хлестов, Ананко, Цимбалар, Ромащенко, Євсєєв (Дуюн, 46), Бахарєв (Кечинов, 53), Аленичев, Титов, Мелешин (Деменко, 65), Тихонов.

Суддя Славік Казарян (Вірменія).

2 лютого. ФЛК ЦСКА, 4500 глядачів.

Напередодні фінальної зустрічі Віктор Леоненко, який готується в Києві до виступів за кордоном, сказав мені, що переконаний у перемозі киян.

—Наші і функціонально готові ліпше, — пояснив він, — і тактично озброєні грунтовніше. У півфіналах проти спартаківців і динамівців діяли команди-руйнівники. Грати проти таких дуже незручно. Інша річ — фінальний поєдинок. «Спартак» неодмінно піде вперед, і наші його «приголублять» неодмінно...

Сказав, мов у воду дивився. Хоча в першому таймі москвичі забили, справді, ефектний гол. По м'ячу, який майже стелився синтетичною підлогою, головою пробив Титов.

Але і в програному таймі було видно, що динамівці настроєні якнайсерйозніше. Либонь, не тільки мені сподобалася їхня відмінна мобільність і взаємопідстраховка. А ще милували око чудові довгі передачі з глибини оборони на лінію атаки.

Протягом семи перших хвилин після перерви українські чемпіони надолужили згаяне і повели в рахунку. Відмінно і злагоджено грали всі динамівці. Але цього разу, як кажуть, в ударі був Валентин Белькевич. І сам два м'ячі забив, і пенальті заробив. Зрозуміло, що найцінніший був проведений ним переможний м'яч. Його він добив у ворота спартаківців після красивої атаки білоголубих. Хоча «Спартак», здавалося, зрівнявши рахунок, дотягне-таки до додаткового часу. Але надто вже виснажилися його гравці.

Отже, вдруге поспіль чемпіоном Співдружності став клуб «Динамо» (Київ).

А вчора переможці під полудень прилетіли до Києва. В аеропорту їх зустріли букетами троянд вихованці клубної школи. А потім срібний Кубок наповнили червоним українським шампанським, виготовленим у Криму. Зробивши ковток рубінового нектару, Юрій Калитвинцев сказав мені:

—Дуже радіємо, що фінал вийшов на славу. Нехай навіть переміг би і «Спартак», то нічого страшного не сталося б. Головне, що була хороша гра. Дуже багато людей мріяло, щоб саме ці команди грали в фіналі. І вийшло, мов на замовлення. Багато моїх друзів, які не є прихильниками спартаківців, казали, що нам буде дуже важко. Про ті розмови розповів своїм партнерам. Дуже вдячний їм за чудову гру. Хоча, підкреслюю, перед нами не стояло завдання здобути приз будь-якою ціною.

Валерій Лобановський також сказав кілька слів журналістам:

—Звичайно, приємно вигравати. Але виступ у Москві розцінюємо як етап підготовки до другого кола чемпіонату країни, а гравців збірної — до відбіркових поєдинків світової першості, і не більше.

—Російське телебачення знову назвало футбол динамівців раціональним, а спартаківський творчим, привабливим...

—На початку змагання в Москві, відповідаючи на запитання телекоментатора Володимира Перетурина про «Спартак», сказав, що цей клуб грає вже не в красивий футбол, а в раціональний, сучасний. Але мав на увазі минулий рік. Адже, коли було зіграно три тури «Кубка Співдружності», зауважив, що «Спартак» повертається в минуле. Що вплинуло? Можливо, різні тренери, різні ідеї...

Коментуючи хід підготовки своєї команди, Валерій Васильович відзначив, що певні зрушення в бік покращання вже відбулися.

Кілька днів київські динамівці перебуватимуть у рідному місті. А 7 лютого вирушають до Ізраїлю, де проведуть черговий тренувальний етап.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

До уваги акціонерів
25 березня 1997 року
Скликаються перші загальні збори
ВАТ «Кодимське АТП-15113».

Збори відбудуться за адресою: Одеська обл., м. Кодима, вул. Калініна, 1. Початок о 10-й годині ранку.

Порядок денний:

1. Зміни та доповнення до статуту.
2. Вибори органів управління ВАТ.
3. Затвердження нормативних документів.
4. Обрання членів спостережної ради.
5. Обрання членів ревізійної комісії.
6. Визнання організаційної структури товариства.

Правління ВАТ «Кодимське АТП-15113».

Державне підприємство «Укрмедпостач» Міністерства охорони здоров'я сповіщає, що 19 лютого 1997 року за адресою: Київ, вул. Березняківська, 29, о 10.00 відбудеться засідання конкурсної комісії з питань закупівлі

електрокардіографів;
носилок каркасних та крісел;
відсмоктувачів

для укомплектування автомобілів швидкої медичної допомоги.
Для участі в конкурсі запрошуються підприємства-виробники або їх офіційні представники.
Документи за уніфікованою формою від учасників конкурсу приймає комісія до 14 лютого 1997 року.
Довідки за телефонами: (044) 553-45-44, 550-91-82, 553-74-46.

До уваги акціонерів ВАТ «Коломийське автопідприємство»
28 лютого 1997 року відбудуться перші загальні збори акціонерів
ВАТ «Коломийське АТП».

Порядок денний:

1. Звіт голови правління про результати фінансово-господарської діяльності підприємства та роботу правління за період приватизації.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Прийняття статуту ВАТ «Коломийське автопідприємство».
4. Вибори голови правління та ревізійної комісії.
5. Різне.

Збори розпочнуться об 11-й год. у приміщенні Коломийського драматичного театру (м. Коломия, Вічевий майдан, 7).

Реєстрація акціонерів з 9 до 10 год. 45 хв. Для участі у зборах необхідно мати витяг із протоколу рішення аукціонної комісії про результати сертифікатного аукціону, паспорт або документ, що засвідчує особу, доручення на право представляти інтереси акціонера чи групи акціонерів.

Довідки та консультації з питань порядку денного можна отримати за телефоном: 2-36-34.

Правління ВАТ «Коломийське автопідприємство».

ВАТ «Київський завод Граніт» повідомляє, що чергові загальні збори акціонерів про підсумки роботи за 1996 рік відбудуться 18 березня 1997 р. о 15-й годині у приміщенні актового залу заводу.

Правління.

ОАО «Национальная индустриальная корпорация» сообщает о своей ликвидации. Претензии принимаются в течение месяца со дня публикации по тел. 229-15-78.

Арбитражный суд Херсонской области (Херсон, пр. Ушакова, 47) по заявлению Государственной налоговой инспекции по Комсомольскому району Херсона возбудил дело № 42/5-Б о банкротстве ПФ «Фан» (Херсон, ул. Димитрова, 28, кв. 48) расчетный счет 6444427 в КБ «Приватбанк» Херсона.

Претензии кредиторов принимаются в течение одного месяца со дня опубликования объявления.

У номер

● *Запоріжжя*

Велети підставляють селу плече

30 тисяч тонн солярки і стільки ж мінеральних добрив поставлять селу до весняно-польових робіт найбільші промислові підприємства області, насамперед металургійні підприємства: комбінат «Запоріжсталь», завод «Дніпроспецсталь», феросплавний завод, алюмінієвий комбінат, повідомив голова Запорізької облдержадміністрації В'ячеслав Похвальський на нараді з питань агропромислового комплексу. Перший керівник області пообіцяв взяти це питання під особистий контроль.

● *Кіровоград*

Якщо шукаєш — то й маєш

Почало шукати партнерів відкрите акціонерне товариство «Червона зірка» після того, як його очолив новий керівник Олександр Саінсус. Нещодавно укладено угоду з французькою фірмою «Ківан». Німецька фірма «Лемкен» погодилася брати участь у випуску комбінованого знаряддя для передпосівного обробітку грунту. Із російською фірмою «Агротехнік» розпочато проектування широкозахватної зернової сівалки. А Ульяновський автомобільний завод погодився налагодити спільне виробництво всюдихода УАЗ.

● *Тернопіль*

Найдешевший кошик

Колегія облуправління економіки облдержадміністрації підбила підсумки роботи за 1996 рік. За словами начальника управління Андрія Фліссака, в народногосподарському комплексі чітко простежуються стабілізаційні процеси. Торік на Тернопільщині зупинено спад промислового виробництва товарів народного споживання, досягнуто непоганих показників з виробництва хліба, цукрових буряків, активного розвитку набув процес приватизації тощо. Скажімо, промислової продукції вироблено на 2,6 відсотка більше, ніж у 1995 році, зупинено ріст заборгованості по заробітній платі. У край найдешевший після Хмельниччини (42,3) споживчий кошик — він становить 43,5 гривні, тоді як у середньому в Україні цей показник — 51,9 гривні.

● *Луганськ*

Адреса здоров'я — Щастя

У місті енергетиків Щастя завершено будівництво триповерхового лікувального комплексу, оснащеного найсучаснішим обладнанням. Тут є соляна печера, лікувальні грязі з відомих курортних міст Саки і Слов'янська, плавальний басейн.

Звели комплекс будівельники Луганської ГРЕС. Тепер щомісяця 158 працівників станції зможуть безоплатно оздоровлюватися.

● *Одеса*

Селяни здіймаються в небо

Мешканці села Кам'янка Ізмаїльського району Петро Миндру та Степан Тодоров — пілоти за фахом. Орендувавши з правом наступного викупу три легких літаки в одеському авіахімзагоні, вони створили акціонерне товариство «Буджак». Навесні селяни-авіатори піднімуть свої машини в повітря, аби допомагати хліборобам обробляти посіви різноманітними хімічними та біологічними препаратами. Розрахункова продуктивність АТ — не менш як тисяча підживлених чи захищених гектарів сільгоспкультур щодня.

Данило Апостол: з минулого в сучасність

Пам'ять

Серед історичних постатей, які залишили помітний слід у пам'яті народній, одне з чільних місць належить миргородському полковнику Данилу Апостолу. Цього року виповнюється 315 років, як козаки миргородського полку обрали Данила Апостола своїм ватажком. Було йому тоді 28 років.

Кар'єрі Данила Апостола міг би позаздрити не один з нинішніх політиків: 45 років очолював полковий уряд — до 1727 року. Тоді ж, рівно 270 років тому, вже сімдесятирічного полковника на козацькій раді у Глухові було обрано гетьманом війська Запорозького та Лівобережної України. На цій посаді він перебував аж до самої смерті.

В історіків Данило Апостол здобув високу оцінку і як військовий, і як політичний діяч. Він не раз брав участь у військових походах, був людиною мужньою і мудрою: не випадково з ним рахувалися у Москві і навіть ішли на деякі поступки гетьманському урядові в управлінні українськими землями.

Данило Апостол обстоював не лише політичну, а й економічну незалежність Лівобережної України. Саме він заснував скарбницю, яка забезпечила Гетьманщині перший річний бюджет. Власним коштом збудував у селі Сорочинцях Спасо-Преображенську церкву, яка й стала для гетьмана останнім пристановищем. 17 січня 1734 року відспівали тут по ньому дзвони.

Довгий час ім'я миргородського полковника, славного гетьмана Данила Апостола несправедливо замовчували або ж трактували у світлі великоімперської ідеології. Лише нещодавно його ім'ям у Миргороді було названо одну з вулиць, а місцевий краєзнавець Олександр Герасименко видав книжку «Козаки миргородські», де глибоко дослідив діяльність миргородських полковників, й Апостола також. Свій вклад у відновлення історичної справедливості вирішила зробити і миргородська влада. Днями голова міськвиконкому Василь Третецький видав розпорядження про увічнення пам'яті Данила Апостола. На відзначення 315-ї річниці з часу обрання його Миргородським полковником та 270-річниці від початку його гетьманства, в Миргороді планують відкрити пам'ятний знак, а також заснувати недержавну нагороду — «Орден Данила Апостола».

Віктор КОЗОРІЗ.

Полтавська область.

Для дітей кожен день — святковий

До року Бика, що розпочнеться 7 лютого, львівський модельєр Ірина Павич придумала фантазійну колекцію дитячого одягу. Основним матеріалом для моделей став білий атлас, який випромінює на комбінезонах і утеплених пальтах м'яке світло. Зразки колекції Ірини Павич уже планує випускати львівське трикотажне об'єднання «Промінь».

Фото Володимира ПЕСЛЯКА (Укрінформ).

Сподвижники

Світ тісний — і це приємно

Серед тих, хто привітав Тетяну Станіславську-Нікітіну з 90-річчям, була і Марина Тарковська. Вона кілька днів провела в Житомирі, збираючи матеріал для книги, що має стати трилогією про родину, яка так багато зробила для вітчизняної культури. Це будуть розповіді про брата — кінорежисера із світовим ім'ям Андрія Тарковського, батька — відомого поета Арсенія Тарковського, єлисаветградських митців.

Зустріч із Тетяною Василівною для Марини Тарковської — мов місток у далеке минуле. Протягом тригодинного вечора в обласній бібліотеці лунали спогади про культурний осередок давнього Єлисаветграду (нині Кіровоград). У родині Нікітіних відбувалися вечори гуртка друзів театру. У цьому місті юний Арсеній Тарковський написав свій перший вірш, а для Тетяни Нікітіної розпочався шлях у світ Мельпомени. Згодом вона поїхала навчатися до Києва, а затим — до театральної студії Леся Курбаса у Харкові. 1944 року Тетяну разом із чоловіком Миколою Станіславським направили до щойно визволеного Житомира. Пан Микола як головний режисер мав відроджувати обласний драмтеатр, а вона як директор і художній керівник — створювати ляльковий театр. Так і стали житомирянами. Проте, незважаючи на роки і відстані, дружба з родиною Тарковських тривала.

Олексій КАВУН.

Житомир.

Провінція

Граніт науки ледь не згризли... пацюки

Нашестя пацюків зазнала Молодіжненська середня школа Долинського району під час зимових канікул. Хвостаті загарбники окупували двоповерхове приміщення і почали гризти все, що на зуби потрапляло. Пошкодили частину обладнання, інвентар. Та найбільшого лиха завдали шкільній бібліотеці. Тут пацюки влаштували справжній бенкет. Навіть початок навчальної чверті і прихід дітей не злякали нападників. Вони продовжували порядкувати в школі, як у себе вдома. Учителі навіть побоювалися, що вони покусають дітей.

Виконком молодіжненської селищної ради виділив на боротьбу з гризунами 80 гривень. Сума символічна, але більше грошей у виконкомівській касі не було.

Микола ВОЛОК.

Кіровоградська область.

Не зловживай!

Нагадав «золоте правило» на одній із недавніх нарад мер Донецька Володимир Рибак, порекомендувавши виконкомівським керівникам районного та міського рівнів обмежити свою участь у... презентаціях і ювілеях. Останнім часом рідко яке гучне святкування відбувається без запрошення «батьків» міста, району. Тож деякі керівники втрачають не лише почуття міри, а й авторитет в очах рядових донеччан.

Ліна КУЩ.

Донецька область.

Сторіччя телефонізації

У січні 1897 року в Тернополі було здано в експлуатацію першу державну телефонну мережу. Тоді в урядових установах встановили перші сорок телефонних апаратів. Нині, через сто літ, Тернопіль посідає друге місце у державі (після Києва) за щільністю телефонізації. За роки незалежності теж зроблено чимало — ємність міських АТС зросла на 23 тисячі номерів. Це зазначав заступник голови облдержадміністрації Богдан Андрушків у виступі з нагоди ювілею зв'язківців.

Михайло ВАСИЛАШКО.

Тернопіль.

Текли винні ріки

На центральній площі Мукачевого відбувся фестиваль-конкурс «Червоне вино», започаткований рік тому. Цей захід перетворився на народне свято. Дегустувала вина самодіяльних закарпатських виробників спеціальна комісія. Підсумки конкурсу оголосив голова міськвиконкому Василь Ільтьо. Переможцям вручено дипломи, грамоти і подарунки: бочки, поросята, вівці. А любителів вина під звуки оркестру частували смачними натуральними напоями.

Василь ВЕРЕС.

Закарпатська область.

«Батьки» Одеси-мами за українізацію

Досі мешканцям причорноморського міста була відома російськомовна газета Одеської міської ради народних депутатів «Одесский вестник». А відтепер вони зможуть читати й україномовне видання «Одеський вісник», перше число якого щойно побачило світ. Причому, це не продублікований «Одесский вестник», а оригінальна газета зі своїм колом тем, серед яких головна — поширення в місті державної мови в усіх сферах життя. Нове видання вийшло тиражем понад 15 тисяч примірників.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 282065.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311019.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.